2026-08-18
Dnr. RÖ 2026-5880

# Regelbok vårdval inom allmäntandvård för barn och unga

## Regelbok för auktorisation 2027

## *Regelbok vårdval inom allmäntandvård för barn och unga*

Handläggare: Maria Johansson
Datum: 2026-08-18
Diarienummer: RÖ 2026-5880

## *Dokumenthistorik*

| VERSION | DATUM | KOMMENTAR | HANDLÄGGARE |
|---|---|---|---|
| 1.0 | 2026-08-18 | | Maria Johansson |

Region Östergötland
581 91 Linköping

Organisationsnummer: 23 21 00-0040

Telefon växel: 010-103 00 00
E-post: region@regionostergotland.se
Webbplats: regionostergotland.se

# Innehållsförteckning

*Vårdval Östergötland* ..... *8*

*1. Uppdrag allmäntandvård för barn och unga* ..... *9*

1.1 Parter ..... 9

1.2 Målgrupp och omfattning ..... 9

1.2.1 Tandvård för barn och unga med skyddade personuppgifter ..... 9

1.2.2 Tandvård för asylsökande barn och ungdomar ..... 9

1.2.3 Tandvård för papperslösa och gömda barn och ungdomar ..... 10

1.2.4 Tandvård för barn och unga folkbokförda i Östergötland som får vård i annan region ..... 10

1.2.5 Tandvård för barn och unga från annan region ..... 10

1.2.6 Tandvård för barn och unga från andra länder ..... 10

1.4.1 Allmäntandvård ..... 11

1.4.2 Diagnostik, terapiplan och journalföring ..... 12

1.4.3 Riskbedömning ..... 13

1.4.4 Revisionsintervall ..... 13

1.4.5 Fullständig vårdrapport ..... 13

1.4.6 Epidemiologiska variabler (EPI-variabler) ..... 14

1.4.7 Bedömning av tandhälsa i samband med att barn placeras i familjehem eller hem för vård eller boende (HVB) ..... 16

1.4.8 Avgränsning mellan avgiftsfri tandvård för barn och unga och tandvård för vuxna enligt tandvårdstaxa ..... 16

1.4.9 Specialisttandvård ..... 16

1.4.10 Tandvård som inte är odontologiskt motiverad ..... 17

1.4.11 Trauma ..... 17

1.4.12 Garanti ..... 17

1.4.13 Tobaksavvänjning för tandvårdens patienter ..... 18

1.4.14 Barn som riskerar att fara illa ..... 18

1.4.15 Uteblivande ..... 19

1.4.16 Rutiner när barn och unga uteblir från undersökning eller planerad behandling samt när barn och unga inte kan nås ..... 19

1.4.17 Rutiner när barn eller unga har felaktig folkbokföringsadress eller inte kan nås ..... 20

1.5 Specifik samverkan ... 21
1.6 Specifika krav på kvalitetsarbete ... 21
1.7 Specifika krav på personal och kompetens ... 21
1.8 Uppdraget omfattar inte ... 21
*2. Tandvårdens villkor ... 22*
2.1 Hållbarhet ... 22
2.2 Hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser ... 22
2.3 Effektiv omhändertagandenivå ... 23
2.4 Tillgänglighet och jämlik tandvård ... 23
2.5 Patient och närstående som medskapare ... 23
2.6 Lagar, andra författningar samt Region Östergötlands riktlinjer och policys ... 24
2.7 Sjukresor ... 24
2.8 Tolk ... 25
2.9 Samverkan ... 25
2.10 Informationsmöten och samråd ... 25
2.11 Patientsäkerhet ... 25
2.12 Rutiner för klagomål mot tandvården ... 26
2.13 Vårdhygienisk standard ... 26
2.14 Kontinuitetshantering ... 26
2.15 Krisberedskap ... 27
2.16 Läkemedel ... 27
2.17 Hjälpmedel och förbrukningsmaterial ... 27
2.18 Lokaler och utrustning ... 28
2.19 Miljö ... 28
2.20 Avfallshantering ... 28
2.21 Personal och ledning ... 28
2.22 Underleverantör ... 29
2.23 Sekretess ... 29
2.24 Uppföljning ... 29
2.25 Revision ... 30
2.26 Utveckling och behov av förändringar i uppdraget – omförhandling ... 30
2.27 Tillstånd ... 31

2.28 Leverantörens rätt att företräda Region Östergötland ... 31
2.29 Ansvar för skada ... 31
2.30 Information och marknadsföring ... 31
2.31 Meddelarfrihet och allmänhetens insyn ... 32
2.32 Personuppgiftsansvar ... 32
2.33 Kollektivavtal ... 33
2.34 Försäkringar ... 33
2.35 Förändring av ägarförhållanden ... 33
2.36 Överlåtelse av avtal ... 34
2.37 Drift av annan verksamhet ... 34
2.38 Ogiltig bestämmelse i avtalet ... 34
2.39 Brister beträffande avtalade åtaganden ... 34
2.40 Försening ... 34
2.41 Andra brister än försening ... 35
2.42 Återbetalning ... 35
2.43 Avtalets upphörande ... 36
2.44 Hantering av patientjournaler vid avtalets upphörande ... 36
2.45 Förtida upphörande ... 37
2.46 Force Majeure ... 38
2.47 Tvist ... 39

***3. Uppföljning*** ... ***40***
3.1 Löpande uppföljning ... 40
3.2 Händelseorsakad uppföljning ... 40
3.3 Journalgranskning ... 41

***4. Ersättning*** ... ***42***
4.1 Ersättning för tandvårdstjänsten ... 42
4.1.1 Barntandvårdsersättningen ... 42
4.1.2 Återkrav på utbetald ersättning ... 44
4.1.3 Ersättning för barn och unga med skyddade personuppgifter ... 44
4.1.4 Ersättning för asylsökande barn och ungdomar samt papperslösa eller gömda barn och ungdomar ... 44
4.1.5 Ersättning för barn och unga från andra länder ... 45

4.1.6 Patientavgifter ... 45
4.1.7 Tolk ... 45
4.2 Fakturering ... 46
*5. IT* ... *47*
5.1 Generella krav ... 47
5.2 Obligatoriska krav gällande användande av tjänster och system ... 47
5.3 Planerad utveckling ... 48
5.4 Regler för användning av Region Östergötlands olika IT-stöd ... 48
5.5 Kostnader för Leverantören ... 48
*6. Listningsregler* ... *49*
6.1 Valet ... 49
6.2 Allmänt om listning ... 49
6.3 Aktiv listning ... 49
6.4 Passiv listning ... 49
6.5 Avstå listning ... 50
6.6 3-åringar ... 50
6.7 Vid inflyttning till Östergötland ... 50
6.8 Vid utflyttning från Östergötland ... 50
6.9 Tillfälligt listningstak ... 50
6.10 Rutin vid övertagande av klinik ... 50
6.11 Rutin när klinik upphör ... 51
6.12 Oförmåga att fullgöra uppdraget ... 51
*7. Auktorisation* ... *52*
7.1 Auktorisationsprocessen ... 52
7.2 Före driftsstart ... 52
7.3 Avtal för att bedriva verksamhet ... 52
7.4 Ekonomisk stabilitet ... 52
7.5 Ansökan om auktorisation ... 53
7.6 Uteslutningsgrunder ... 54
7.7 Återkallelse av auktorisation ... 54
*8. Avtal* ... *55*

Avtalsparter ... 55
Bakgrund och förutsättningar ... 55
Handlingar ... 55
Kontaktperson ... 55
Korrespondens ... 56
Ersättning ... 56
Journalhandlingar vid avtalets upphörande ... 57
Avtalstid ... 57
Underskrift ... 57

*Bilaga 1 Tandvård för barn och unga från andra länder och för barn och unga som tillfälligt vistas i Sverige ... 58*

*Bilaga 2 Utlåtande om mun- och tandhälsa (oral hälsa) ... 62*

*Bilaga 3 Anmälan vid oro för att barn far illa enligt 14 kap 1§ Socialtjänstlagen (SoL) ... 66*

# *Vårdval Östergötland*

I Tandvårdslagen sägs att målet för tandvården är en god tandhälsa och en tandvård på lika villkor för hela befolkningen. Region Östergötland ansvarar för att alla barn och unga som är folkbokförda i länet regelbundet erbjuds avgiftsfri fullständig allmäntandvård och erforderlig specialisttandvård till och med det år de fyller 19 år (7 § första stycket 1 p. tandvårdslagen (1985:125)). Med fullständig tandvård avses åtgärder för att förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador i munhålan, som ur odontologisk synvinkel ger ett väl fungerande och estetiskt godtagbart resultat. Tandvården ska bedrivas i enlighet med lagar, förordningar och andra föreskrifter.

Tandvården ska finnas tillgänglig när den behövs. Inom tandvården innebär det bland annat en geografisk tillgänglighet med tandvårdsverksamhet i alla länets kommuner samt större tätorter. Region Östergötland är såväl utförare som beställare av hälso-, sjuk- och tandvård. Regionstyrelsen ansvarar för utförarperspektivet och Hälso- och sjukvårdsnämnden för beställarperspektivet. Hälso- och sjukvårdsnämnden beställer vård utifrån befolkningens behov.

Det övergripande målet för tandvården i länet är att förbättra munhälsan samt identifiera och utjämna olikheter i befolkningens munhälsa genom effektiva hälsofrämjande, förebyggande och behandlande insatser av god kvalitet. Alla barn och unga i Östergötland ska ges möjligheter att behålla eller uppnå ett friskt och välfungerande bett.

Vårdval Östergötland syftar till att stärka barnens och de ungas ställning som patienter genom fritt val av tandläkare och en individuell tandvårdspeng som följer individen. Barnens och de ungas val ska säkras genom saklig och lättillgänglig information för alla. Målet med Vårdval Östergötland är ökad kvalitet och tillgänglighet inom tandvården genom valfrihet där vårdgivaren har frihet att inom ramen för uppdraget utveckla och på bästa sätt möta barnens och de ungas behov.

Vårdval Östergötland innebär att samtliga barn och unga, 3 - 19 år, har möjlighet att välja auktoriserade tandläkare inom såväl Folktandvården som privattandvården för sin allmäntandvård. Åldersintervallet 3 - 19 år omfattar samtliga barn och unga från den 1:e januari det år de fyller 3 år till den 31:e december det år de fyller 19 år. Asylsökande, barn och ungdomar som omfattas av massflyktsdirektivet samt papperslösa och gömda barn och ungdomar under 18 år, som vistas inom Östergötland, har rätt till samma regelbundna och fullständiga tandvård som de barn och ungdomar som är folkbokförda i länet.

För att tandläkaren/kliniken ska få bedriva vård inom Vårdval Östergötland krävs att Region Östergötland har auktoriserat tandläkaren/kliniken. Auktorisationen ger förutsättningar för grundläggande kvalitetssäkring och likvärdiga konkurrensvillkor. Auktorisationen förutsätter att tandläkaren/kliniken åtar sig det uppdrag som är formulerat i Regelbok för vårdval inom allmäntandvård för barn och unga. Särskilt prioriterade områden i vårdval inom allmäntandvård för barn och unga är det hälsofrämjande förhållningssättet, de sjukdomsförebyggande insatserna samt att särskild hänsyn tas till resurssvaga barn och ungas behov.

# 1. Uppdrag allmäntandvård för barn och unga

## 1.1 Parter

Med Region Östergötland avses Region Östergötlands ägarstyrningsorganisation.

Med Beställaren avses Region Östergötlands Hälso- och sjukvårdsnämnd.

Med Leverantör avses den som genomför hela eller delar av detta uppdrag.

## 1.2 Målgrupp och omfattning

Leverantören ansvarar för sina listade barn och ungas, 3 – 19 år, behov av fullständig allmäntandvård och ska för dem regelbundet erbjuda avgiftsfri allmäntandvård enligt detta uppdrag. Med fullständig allmäntandvård avses vård som ur odontologisk synvinkel ger ett väl fungerande och estetiskt godtagbart resultat. Avgiftsfriheten avser såväl behandling utförd inom allmän- som specialisttandvården.

I Tandvårdslagen sägs att ...”om någon som vistas i regionen utan att vara bosatt där behöver omedelbar tandvård, ska regionen erbjuda sådan tandvård”. Med ”omedelbar tandvård” menas ”akut tandvård”.

### *1.2.1 Tandvård för barn och unga med skyddade personuppgifter*

Barn och unga med skyddade personuppgifter ska erbjudas fullständig och regelbunden tandvård. Dessa barn och unga meddelas Tandvårdsgruppen för en separat hantering av tandvårdsbehandlingar och utbetalningar.

På Skatteverkets hemsida finns ytterligare information om skyddade personuppgifter: www.skatteverket.se

### *1.2.2 Tandvård för asylsökande barn och ungdomar*

Enligt Lag (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. har asylsökande barn och ungdomar (0-18 år) samma rätt till tandvård som de barn och ungdomar som är bosatta i Sverige. Dessa barn och ungdomar ska erbjudas den tandvård de behöver för att över tid behålla eller nå upp till en god tandhälsa i nivå med de barn och ungdomar som är folkbokförda i länet. Motsvarande bestämmelser gäller även barn och ungdomar som omfattas av massflyktsdirektivet.

Behandlingsersättningen utbetalas efter fakturering till Region Östergötland.

För asylsökande personer som fyllt 18 år gäller att de har rätt till akut tandvård samt tandvård som inte kan anstå. För att en Leverantör ska få bedriva tandvård för asylsökande vuxna i Östergötland ska ett avtal tecknas med Region Östergötland. Motsvarande bestämmelser gäller även personer som fyllt 18 år som omfattas av massflyktsdirektivet.

### *1.2.3 Tandvård för papperslösa och gömda barn och ungdomar*

Enligt Lag (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd ska papperslösa och gömda barn och ungdomar erbjudas fullständig och regelbunden tandvård för barn och ungdomar (0-18 år). Dessa barn och ungdomar ska erbjudas den tandvård de behöver för att över tid behålla eller nå upp till en god tandhälsa i nivå med de barn och ungdomar som är folkbokförda i länet.

Behandlingsersättningen utbetalas efter fakturering till Region Östergötland.

För papperslösa och gömda personer som fyllt 18 år gäller att de har rätt till akut tandvård samt tandvård som inte kan anstå.

### *1.2.4 Tandvård för barn och unga folkbokförda i Östergötland som får vård i annan region*

Privattandläkare eller Folktandvårdskliniker i annan region som ska behandla barn och unga folkbokförda i Östergötland ska vara auktoriserade i Vårdval Östergötland.

För barn och unga som tillfälligt vistas utanför Östergötland och behöver akuttandvård gäller att behandlande tandläkare skickar faktura för utförd akuttandvård till ansvarig tandläkare (där barnet/den unga är listad).

Om ytterligare vård behövs ska behandlande tandläkare och ansvarig tandläkare (där patienten är listad) överenskomma om vårdens omfattning och om ersättningen före dess att ytterligare behandling utförs. Ansvarig tandläkare avgör om den fortsatta behandlingen ersätts.

### *1.2.5 Tandvård för barn och unga från annan region*

Kostnaden för regelmässig vård av barn och unga från andra regioner kan ersättas av hemregionen. Rutinerna avseende tandvård för barn och unga skiljer sig åt mellan regionerna. I dokumentet ”Vägledning kring tandvård för barn och unga vuxna som söker tandvård i annan region” finns information om rutinerna i respektive region samt kontaktpersoner i andra regioner. Vägledningen finns på Tandvårdsgruppens hemsida: www.regionostergotland.se/tandvard

### *1.2.6 Tandvård för barn och unga från andra länder*

Barn och unga från andra länder är berättigade till akuttandvård och i vissa fall planerad tandvård. Faktura tillsammans med kopia av EU-kort, pass eller intyg skickas till Tandvårdsgruppen, Region Östergötland, 581 91 Linköping. (Se vidare bilaga 1)

## 1.3 Tillgänglighet

Barn och unga ska erbjudas tillgänglighet till fullständig och regelbunden tandvård.

Leverantören ska ansvara för att barn och unga har tillgång till akut tandvård även utanför Leverantörens ordinarie öppettider. Leverantören ska erbjuda tid för patienter med akuta besvär

och akuta traumaskador så snart situationen kräver och det är praktiskt möjligt. Leverantören ska vara ansluten till en jourkedja. Leverantörer utanför länet ska vara ansluten till en jourkedja i det län där Leverantören bedriver sin verksamhet.

Uppdraget ska genomföras på en stationär klinik/praktik. Filial kan tillåtas efter godkännande från Region Östergötland när avsikten är att förbättra servicen till listade barn och unga.

# 1.4 Beskrivning av tandvårdstjänsten

Leverantören ska utifrån ett personcentrerat och hälsofrämjande förhållningssätt erbjuda rådgivning, bedömning, utredning, behandling och uppföljning inom allmäntandvård för barn och unga.

Leverantören ska aktivt arbeta med levnadsvanor som en integrerad del i utredning och behandling samt som preventiv åtgärd. Leverantören ska erbjuda råd och stöd till förändring. Leverantören ska särskilt uppmärksamma individer och grupper med ökad risk för att utveckla ohälsa.

Följande struktur ska prägla tandvården:

- hälsofrämjande åtgärder som syftar till att stödja individens delaktighet och autonomi och därigenom skapa förutsättningar för hälsosamma val och ansvar för sin egen munhälsa
- sjukdomsförebyggande åtgärder som syftar till att förhindra att tandsjukdom uppstår
- sjukdomsbehandling som syftar till att identifiera och behandla orsakerna till befintlig sjukdom
- rehabiliterande åtgärder som syftar till att uppnå ett ur odontologisk synvinkel väl fungerande och estetiskt godtagbart resultat
- sekundärpreventiva åtgärder som syftar till att förhindra återinsjuknande i tandsjukdomar

### *1.4.1 Allmäntandvård*

Barn och unga ska av ansvarig behandlare erbjudas fullständig allmäntandvård och ges individuellt anpassad upplysning om kostens, fluorens och munhygienvanornas betydelse för munhälsan.

Med fullständig allmäntandvård avses vård som ur odontologisk synvinkel ger ett väl fungerande och estetiskt godtagbart resultat. Behandling genomförs efter individuellt anpassad introduktion.

Målen för den individinriktade tandvården för barn och unga är:

- Att förmedla sådan kunskap att individen genom egna överväganden och åtgärder ska kunna behålla eller uppnå en frisk och väl fungerande mun.
- Att genom omsorgsfull undersökning och journalföring skapa underlag för korrekt diagnostik, riskbedömning och uppföljning.

- Att ge erforderlig information och behandling vid orala sjukdomstillstånd så att sjukdomsutvecklingen avstannar.
- Att vid behandling av de uppkomna skadorna använda material och metoder i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet.
- Att följa och vid behov korrigera den växande individens bettutveckling till ett väl fungerande och estetiskt tillfredsställande bett.
- Att skapa trygghet och väl fungerande kontakter mellan individ och tandvårdspersonal, så att individen även i vuxen ålder problemfritt ska kunna efterfråga och ta del av tandvård.
- Att motivera individen till fortsatt regelbunden tandvård även efter att den avgiftsfria tandvården för barn och unga upphört.

Grundat på den individuella vården ligger även inom detta uppdrag:

- Att med fortlöpande kvalitetsuppföljning tillförsäkra varje individ en optimal vård och med hjälp av epidemiologiska data följa barn och ungas munhälsa.
- Att medverka för att minska bruket av tobak bland barn och unga genom att stärka den som är tobaksfri så att de behåller goda vanor.

### *1.4.2 Diagnostik, terapiplan och journalföring*

Korrekt diagnostik, terapival, riskbedömning och kvalitetsutveckling ska baseras på omsorgsfull undersökning och journalföring.

För åldersgruppen 12-åringar noteras dessutom i journalen den maximala gapförmågan för att ha som framtida jämförelse om käkledssjukdom uppstår. Maximala gapförmågan förändras enligt bettfysiologiska undersökningar inte från 12 års ålder annat än beroende på sådana sjukdomar.

Vid byte av vårdgivaren kontaktar den nya vårdgivaren den tidigare vårdgivaren. Journalkopia och lån av röntgenbilder sänds över efter individens medgivande.

Utförd tandvård ska beskrivas med koder för tillstånd och åtgärder. För tillstånd och åtgärder ska vid var tid gällande Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets (TLV) föreskrift användas. För mer information se TLV:s hemsida, www.tlv.se

### *1.4.3 Riskbedömning*

Behandling och individuell rådgivning ska grundas på bedömning av risk att utveckla sjukdom. Vid riskbedömning görs en sammanvägning av sociala, medicinska och odontologiska riskfaktorer som ska kompletteras med den legitimerade behandlarens kliniska erfarenhet.

Vid varje undersökning ska individerna grupperas med avseende på risk för att utveckla, återfå eller få förvärrad karies och/eller parodontal sjukdom.

### *1.4.4 Revisionsintervall*

Barn och unga kallas regelbundet till undersökning efter individuella behov, med hänsyn tagen till riskbedömning, bettutveckling och epidemiologisk registrering och rapportering.

Med regelbundet avses att det inte får förflyta mer än 24 månader mellan två basundersökningar. Ansvarig behandlare avgör om revisionsintervallet ska vara kortare än 24 månader.

Undersökning ska utföras av tandläkare eller tandhygienist. För att barn och unga ska erhålla en fullständig tandvård ska Leverantören tillse att barn och unga, utifrån sitt individuella behov och inom lämpliga tidsintervall, erhåller undersökning utförd av tandläkare.

Det år då barnet fyller 3 år är en obligatorisk ålder, vilket innebär att barnet ska få en basundersökning någon gång under detta kalenderår. Vid övriga åldrar bestäms revisionsintervallet individuellt.

### *1.4.5 Fullständig vårdrapport*

Leverantören ska i IT-systemet Libretto rapportera en fullständig vårdrapport inom fastställt revisionsintervall. Rapporten ska skickas in senast 14 dagar efter att patienten undersökts.

En fullständig vårdrapport ska innehålla:

- åtgärdskoder för utförda behandlingsåtgärder varav minst en undersökningsåtgärd, 101, 111 eller 112 och utförandedatum för dessa, samt
- epidemiologiska variabler

Samtliga epidemiologiska variabler ska registreras vid revisionsundersökning för att möjliggöra uppföljning av munhälsoutveckling på kommun-, läns- och nationell nivå samt för varje enhets interna uppföljning och vårdplanering.

Epidemiologiska variabler registreras och inrapporteras för samtliga barn och unga.

Det år då barnet fyller 3 år är en obligatorisk ålder, vilket innebär att barnet ska få en basundersökning någon gång under detta kalenderår. Inrapporteringen av fullständig vårdrapport för 3-åringar ska göras senast den 31 december innevarande år.

I de fall epidemiologiska variabler inte registrerats utreds anledningen till saknad registrering. Om Tandvårdsgruppen finner anledning till detta finns möjligheten att återkräva tidigare utbetald ersättning.

### *1.4.6 Epidemiologiska variabler (EPI-variabler)*

Registrering av epidemiologiska variabler sker vid varje undersökning och ska även innefatta diagnoser som tillkommit efter föregående registrering till exempel vid akutbesök.

**3–6 år**

dmft = decayed, missed, filled teeth i primära bettet
= antal primära tänder som är:
- karierade,
- extraherade till följd av karies eller
- restaurerade till följd av karies

dt = decayed teeth
= antal primära tänder med aktiv manifest karies även sekundärkaries

**7-19 år**

DFT = Decayed, Filled Teeth i permanenta bettet
= antal permanenta tänder som är:
- karierade eller
- restaurerade till följd av karies

DFSa = Decayed, Filled Surfaces approximal
= antal approximalytor på permanenta tänder som har manifest karies eller restaurering på grund av karies
Tunnelering räknas som approximalfyllning.

DT = Decayed Teeth
= antal permanenta tänder med aktiv manifest karies, även sekundärkaries

TMD-S I TMD-S rutan noteras
0 = ingen smärta eller smärta mindre än en gång i veckan
1 = smärta en gång i veckan eller oftare på någon av frågorna:

1. Har du ont i tinningen, ansikte, käkled eller käke en gång i veckan eller oftare?
2. Har du ont i käkarna när du gapar eller tuggar en gång i veckan eller oftare?
3. Har du upphakningar/låsningar i käken en gång i veckan eller oftare?

TMD-S (besvär/smärta i tuggmuskulatur och/eller käkleder) ska registreras vid 12 - 19 år.

### Tobak (Nikotinbruk) 12-19 år

0 = nej, 1 = röker, 2 = snusar, 3 = röker och snusar (svar 1, 2 och 3 inkluderar även tillfällighetsbruk).

### Självupplevd munhälsa 18-19 år

I Självupplevd munhälsa rutan noteras

-1 = inget svar, 1 = mycket bra, 2 = bra, 3 = någorlunda, 4 = dålig, på frågan: Hur bedömer du att din munhälsa är idag?

### Kommentarer till EPI-variablerna

DFT dmft

Beskriver prevalens, det vill säga sammanlagd karies- och fyllningserfarenhet. Utgör underlag för Socialstyrelsens uppföljning på riksnivå.

DFSa

Beskriver prevalens på ett mer detaljerat sätt. Utgör underlag för Socialstyrelsens uppföljning på riksnivå. DFSa är det mått som bäst åskådliggör tandhälsoutvecklingen bland unga och som oftast används för jämförelser mellan olika län och olika länder.

DT dt

Beskriver incidens, det vill säga nytillkommen karies sedan föregående undersökningstillfälle. (Avstannad karies eller ”gamla” kariesangrepp som registrerats tidigare men inte åtgärdats med fyllning ska inte registreras under DT/dt.)

Initialkaries har inte tagits med som obligatorisk EPI-variabel trots att det är en mycket viktig del i tidig kariesdiagnostik. Orsaken är de stora svårigheterna att få en samstämmig diagnostik. Initialkaries ska istället vägas in i kariesriskbedömningen.

TMD-S

Beskriver prevalensen av bettfysiologiska störningar.

Tobak (Nikotinbruk)

Tandvården har som ett led i folkhälsoarbetet att registrera tobaksvanor hos barn och unga från 12 års ålder. Barnets/den ungas tobaksbruk utforskas genom samtal med öppna frågor.

Självupplevd munhälsa

Tandvården har som ett led i folkhälsoarbetet att registrera självupplevd munhälsa. Den subjektivt mätta munhälsan kompletterar de objektivt mätta epidemiologiska variablerna i helhetsbilden av munhälsan. Ungdomarna skattar sin munhälsa utifrån munhälsofrågan ”Hur bedömer du att din munhälsa är idag?”.

### *1.4.7 Bedömning av tandhälsa i samband med att barn placeras i familjehem eller hem för vård eller boende (HVB)*

I samband med en utredning av ett barn behöver socialtjänsten få en god bild av barnets fysiska och psykiska hälsa samt tandhälsa. Socialtjänsten konsulterar barnets tandläkare eller tandhygienist kring barnets tandhälsa.

Bedömning av tandhälsa ska göras om:

- Det har gått mer än ett år sedan föregående undersökning
- Patienten tidigare inte har varit på undersökning hos den ansvarige vårdgivaren

I övriga fall hämtas uppgifter från den senaste undersökningen och eventuella daganteckningar därefter. Med undersökning avses fullständig undersökning utförd av tandläkare eller tandhygienist. (Se vidare bilaga 2 Utlåtande om mun- och tandhälsa (oral hälsa) samt Hälsoundersökning (fysisk, psykisk och oral) för barn och unga placerade utanför egna hemmet.

### *1.4.8 Avgränsning mellan avgiftsfri tandvård för barn och unga och tandvård för vuxna enligt tandvårdstaxa*

Region Östergötland är enligt Tandvårdslagen skyldig att tillhandahålla regelbunden, fullständig och avgiftsfri tandvård för barn och unga till och med det år under vilket individen fyller 19 år. Därefter omfattas individen av statligt tandvårdsstöd och betalar enligt tandvårdstaxa.

I normalfallet ska vården planeras så att den är avslutad under det år individen fyller 19 år.

När tandvården fördröjs på grund av resursbrist eller av tandläkarens/klinikens prioriteringar ska behandlingen slutföras utan avgift för den unga. Tandläkaren/kliniken ska i dessa fall stå för tandvårdskostnaden.

### *1.4.9 Specialisttandvård*

Vid tillstånd som kräver specialistbedömning och/eller behandling ska specialisttandläkare konsulteras tidigt, för att kunna förebygga eller bryta ogynnsam utveckling.

När specialisttandvård bedöms krävas ska remiss skickas till specialisttandvårdsklinik inom Region Östergötland. Region Östergötland ersätter idag i princip endast specialisttandvård utförd i egen regi. Beskrivning av remittering för behandling till specialisttandvården finns på Region Östergötlands hemsida, www.regionostergotland.se

Konsultationer och remisser för vård hos specialisttandvården inom Region Östergötland är avgiftsfri för patienter inom allmäntandvården för barn och unga från såväl privattandvården som från Folktandvården.

I allmäntandläkarens uppdrag ingår att undersöka, identifiera och diagnostisera ortodontiskt behandlingsbehov.

Ortodontikonsultation ska som regel ske senast under det år den unga fyller 15 år. Detta för att ortodontibehandlingen ska kunna slutföras inom ramen för den avgiftsfria tandvården för barn och unga. Vid ett konstaterat objektivt behov av ortodonti, ingen kariesaktivitet, god munhygien samt subjektivt intresse för att genomgå behandling sändes remiss för ortodontisk behandling. Remiss sändes under det år patienten fyller 15 år eller oavsett ålder vid risk för vävnadsskada.

Interceptiv ortodonti som till exempel slipningar, mjölktandsextraktioner, ortodontiska extraktioner utifrån remiss från ortodontist samt att sätta separationsligaturer ingår i allmäntandläkarens uppdrag.

I allmäntandläkarens uppdrag ingår även att göra enklare ortodontisk behandling med att utföra avtagbar apparatur och viss fastsittande till exempel luckhållare, lingualbågar och quad-helix samt att underhålla retentionsapparatur. För detta uppdrag erhåller Leverantören särskild ersättning. Information om praktisk hantering och ersättning ges av Folktandvårdens ortodontikliniker samt Tandvårdsgruppen.

### *1.4.10 Tandvård som inte är odontologiskt motiverad*

Tandvård som inte är odontologiskt motiverad ingår inte i den avgiftsfria tandvården för barn och unga. Såväl privattandvården som Folktandvården kan i mån av resurstillgång erbjuda tandvård till barn och unga även i de fall tandvården inte är odontologiskt motiverad.

Tandvård som inte är odontologiskt motiverad ska betalas av barnet/den unga. Innan barnet är myndigt debiteras vårdnadshavare. Tandvården debiteras enligt gällande tandvårdstaxa och omfattar till exempel följande moment:

- Blekning av tänder, hel käke
- Porslinsinlägg, mindre omfattning
- Skalfasader
- Tandsmycken
- Tandskydd (om detta inte är odontologiskt indicerat som traumaprofylax)

Om individen får specialisttandvård som inte omfattas av den avgiftsfria tandvården för barn och unga följer att sådan allmäntandvård, som är en direkt följd av specialisttandvården, inte heller omfattas av den avgiftsfria tandvården för barn och unga.

### *1.4.11 Trauma*

25 000-30 000 barn och unga drabbas årligen av en tandskada i Sverige. Vid behandling av barn och unga som drabbats av trauma mot mun eller tänder finns internetbaserade verktyg att tillgå.

### *1.4.12 Garanti*

För protetiska arbeten ska garanti gälla i 3 år.

För implantat ska garanti gälla i 5 år.

### *1.4.13 Tobaksavvänjning för tandvårdens patienter*

Tobaksavvänjning inom tandvården riktar sig till barn och unga samt vuxna. I Region Östergötlands tobaksförebyggande arbete kan tandvården utgöra en större resurs än idag. Tandvården träffar bredare målgrupper än hälso- och sjukvården och väsentligen medicinskt friskare patienter. Det har även uppmärksammats att barn och unga normalt har liten anknytning till hälso- och sjukvården, men att de är regelbundna tandvårdsbesökare.

Tobaksavvänjningen kan bedrivas inom såväl Folktandvården som privattandvården.

Tobaksavvänjning inom tandvården ska utföras av tandhygienister eller tandsköterskor som genomgått utbildning till diplomerad tobaksavvänjare.

Tobaksavvänjningen kan genomföras individuellt eller i grupp. En tobaksavvänjning omfattar normalt 10 tillfällen och den totala tiden kan beräknas till 10 timmar.

Debiteringarna för tobaksavvänjning ska anges med tandhygienisttaxa eller tandskötersketaxa (åtgärdskoderna 1001 eller 1002) för den tid som åtgår. Debitering för tobaksavvänjning ersätts enligt gällande behandlingstaxor för Folktandvården i Östergötland (FTV-taxa),

https://www.folktandvardenostergotland.se/ft/behover-du-tandvard/vad-kostar-det

Tobaksavvänjningen är avgiftsfri.

Presumtiva patienter ska informeras om möjligheten till tobaksavvänjning och att Tandvårdsgruppen kommer att följa hur utfallet blir.

Medicinska problem kan komma att uppstå när patienterna slutar med tobaksbruk och det är angeläget att patienterna har möjlighet till fungerande läkarkontakter.

Den behandlande tobaksavvänjaren ska följa regelverket i gällande ”Anvisning tobaksavvänjning inom tandvården”.

### *1.4.14 Barn som riskerar att fara illa*

Barn kan fara illa såväl genom fysisk som genom psykisk misshandel. Ett särskilt begrepp är ”dental försummelse” som innebär att barn undanhålls från regelbunden tandvård. Leverantören ska i sitt uppdrag ta sin utgångspunkt i barnets rättigheter och Leverantören ska framför annat beakta barnets bästa. Se vidare på 1177 vårdguiden: "När barn far illa"

I Socialtjänstlagen regleras vårdgivares skyldighet att anmäla till sociala myndigheter om det finns misstanke om att ett barn far illa (14 kap. 1 § Socialtjänstlagen (2001:453)). I 3 § Tandvårdslagen (1985:125) erinras om Socialtjänstlagens bestämmelse om skyldighet att anmäla till socialnämnden att ett barn kan behöva nämndens skydd. Det bör understrykas att redan misstanke är skäl för anmälan. Blankett för anmälan återfinns i Bilaga 3. Se vidare: "Anmälan vid oro för att barn far illa"

Detta kan även vara aktuellt när det finns misstanke eller kännedom om att ett barn kan komma att vistas utomlands under förhållanden som kan vara skadliga för barnet och där Socialnämnden under vissa förutsättningar kan besluta om utreseförbud.

Personen som gjort orosanmälan har rätt att få information om utredning inletts eller inte. ”Socialnämnden får informera den som gjort anmälan enligt 1§ om att utredning har inletts, inte har inletts eller redan pågår. Sådan information ska på begäran lämnas till anmälaren om det med hänsyn till omständigheterna inte är olämpligt att göra detta.” Socialtjänstlagen 14 kap. 1b§.

Mer information finns på: "Barn som far illa – rutiner och riktlinjer"

Leverantören ska säkerställa att det finns dokumenterade arbetssätt och rutiner för att hantera misstanke om att barn far illa.

### *1.4.15 Uteblivande*

Upprepade uteblivanden ska dokumenteras och vidtagna åtgärder (brev till individ och/eller vårdnadshavare) ska tydligt framgå av journalen.

### *1.4.16 Rutiner när barn och unga uteblir från undersökning eller planerad behandling samt när barn och unga inte kan nås*

Dessa rutiner gäller barn och ungdomar till och med den dag de fyller 18 år. Hantering av 18 - 19-åringar skiljer sig då de är myndiga. Kommunikationen sker då med berörd individ, se förslag på text till brev enligt nedan.

Barn och ungdomar som uteblir från undersökning eller planerad behandling

1. Kallelse enligt rutin.

   Då kontaktuppgifter saknas: Kontrollera om kontaktuppgifter tillkommit vid ytterligare ett tillfälle efter en månad. Notera samtliga kontaktförsök i journalen. Saknas fortfarande uppgifter gå vidare enligt punkt 3-4.

2. Om barnet inte kommer/kallelse i retur.

   Personlig kontakt - Ny tid bokas, via telefon och med bekräftande brev. Om personlig kontakt inte nås sänd brev A, där information om anmälningsplikt ges. Se brev A. Om barnet inte hörs av inom en månad se punkt 3.

   Är ny tid, av olika skäl, inte aktuell att boka, till exempel om familjen befinner sig utomlands på bestämd eller obestämd tid, se punkt 4 och informera om detta. Överväg punkt 3.

3. Sänd orosanmälan enligt Bilaga 3 till sociala myndigheter. Blanketten finns även på Region Östergötlands hemsida.

4. Ny recall sätts inom rimlig tid (maximalt 1 år).

5. Rapportera åtgärdskod KEA (Kallad/Kontaktad Enligt Avtal) i IT-systemet Libretto. En KEA-åtgärd är giltig i 12 månader från rapporteringstillfället.

Om barnet vid nästa recall alltjämt uteblir från undersökning eller planerad behandling, se 1.4.17 Rutiner när barn eller unga har felaktig folkbokföringsadress eller inte kan nås.

Det är viktigt att alla steg dokumenteras i journalen.

**Förslag på text till brev A:**

NN har haft tid hos oss på tandvården, men inte kommit. Vi har försökt få kontakt med dig som är vårdnadshavare utan att lyckas.

Alla barn och ungdomar i Sverige har rätt enligt lag till tandvård som en del i omsorg och utveckling under uppväxten. Vid misstanke om att barn inte får den vård de har rätt till, har vi som tandvårdspersonal skyldighet att ta kontakt med sociala myndigheter. Vi önskar därför att du som vårdnadshavare snarast tar kontakt med oss så vi får prata om tandvården för NN.

**Unga vuxna 18-19 år som uteblir från undersökning eller planerad behandling**

1. Kallelse enligt rutin.

2. Om individen inte kommer/kallelse i retur.

   Sänd brev enligt nedanstående förslag.

3. Ny recall sätts om ett år.

**Förslag på text till brev för 18 - 19-åringar:**

Uteblivande från behandlingstid

Vi saknade dig här för en tid sedan. Om du är intresserad av en ny tid ber vi dig kontakta kliniken.

Barn och unga har rätt till avgiftsfri tandvård till och med det år som de fyller 19. Vårdval Östergötland inom allmäntandvård för barn och unga möjliggör att barn och unga fritt kan välja vårdgivare inom allmäntandvården, Folktandvård eller privat tandläkare.

Om du inte hör av dig kommer du att kallas nästa år igen.

## *1.4.17 Rutiner när barn eller unga har felaktig folkbokföringsadress eller inte kan nås*

Leverantören försöker i första hand att få kontakt med barnet/den unga. Leverantören ska följa rutinerna enligt 1.4.14--1.4.16. Om det efter dessa insatser konstateras att barnet/den unga har felaktig folkbokföringsadress eller fortfarande inte går att nå och/eller inte kommer till tandvården ska Leverantören ta kontakt med Tandvårdsgruppen för vidare utredning och omhändertagande.

Tandvårdsgruppen kommer att ta över ansvaret för barnet/den unga och barnet/den unga avlistas från ansvarig tandläkare/klinik.

## 1.5 Specifik samverkan

En särskild samverkan finns för utveckling och uppföljning av tandvårdsfrågor ur beställarperspektiv. Samverkansmötena leds av Tandvårdsgruppen och då ingår representanter för Folktandvården och för privattandvården. Vid dessa samverkansmöten diskuteras såväl odontologiska som administrativa frågor kring bland annat tandvård för barn och unga.

## 1.6 Specifika krav på kvalitetsarbete

Rapportering ska när automatisk digital överföring är möjlig ske till för uppdraget relevanta kvalitetsregister. För närvarande Svenskt kvalitetsregister för karies och parodontit (SKaPa), liksom i framtiden till eventuellt tillkommande kvalitetsregister.

## 1.7 Specifika krav på personal och kompetens

Leverantörens personal som utför undersökningar och behandlingar inom allmäntandvård för barn och unga ska inneha legitimation som tandläkare eller tandhygienist.

Tandvårdsgruppen kan komma att digitalt registrera uppgift om behandlares legitimation.

## 1.8 Uppdraget omfattar inte

- Kollektiva insatser (befolkningsansvar) riktade till befolkningen
- Sistahandsansvar
- Behandling av barn 0-2 år
- Specialisttandvård

# 2. Tandvårdens villkor

Hälso- och sjukvårdsnämndens uppdrag till samtliga vårdleverantörer har sin utgångspunkt i invånarnas perspektiv och uttrycker de grundläggande principer som ska prägla tandvården i Östergötland. Uppdraget förutsätter att patienten får en tandvård av hög kvalitet i överensstämmelse med gällande lagar, förordningar och Socialstyrelsens nationella riktlinjer om en säker och tillgänglig tandvård baserad på vetenskap och beprövad erfarenhet. Tandvårdens villkor är den grundläggande plattform på vilken övriga uppdrag vilar.

## 2.1 Hållbarhet

Region Östergötland är en viktig aktör i omställningen till det hållbara samhället, där goda livsvillkor och jämlik hälsa står i centrum. Det innebär att tillgodose mänskliga behov, samtidigt som planeten ska bevaras för kommande generationer.

Agenda 2030 är FN:s globala mål för en hållbar utveckling. De tre dimensionerna social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet är beroende av varandra. Region Östergötland bidrar direkt och indirekt till alla globala målen i Agenda 2030. Områden med starkast koppling till hållbarhetsarbetet för Region Östergötland är att stärka jämlikhet och jämställdhet, ta ansvar för klimatet och att arbeta för en god hälsa och miljö. Läs mer i Region Östergötlands Hållbarhetsprogram 2023-2030 (länk).

Leverantören ska bidra i arbetet med omställningen till ett hållbart samhälle utifrån Region Östergötlands riktlinjer.

## 2.2 Hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser

Ett hälsofrämjande förhållningssätt innebär att stödja och stimulera människors förmåga att ta kontroll över sin egen hälsa och förbättra den. En sjukdomsförebyggande vård innebär att hälsosamma levnadsvanor integreras i de riktade insatser som tandvården ger för att förebygga och behandla sjukdom.

Leverantören ska:

- Verka för en god och jämlik hälsoutveckling hos befolkningen genom ett hälsofrämjande förhållningssätt.
- Integrera hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser i vårdens processer för att förebygga sjukdom och att sjukdomstillstånd försämras.
- Utifrån en helhetssyn stärka det friska och utveckla individens egenkraft och förmåga till läkning.
- Bemöta patienten utifrån ett hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande förhållningssätt och stimulera till eget ansvar för sin hälsa genom att erbjuda råd och stöd till förändring.

## 2.3 Effektiv omhändertagandenivå

Tandvårdens resurser ska användas på ett så effektivt sätt att de kommer så många behövande som möjligt till nytta. Detta innebär att tandvård ges på den mest effektiva omhändertagandenivån.

## 2.4 Tillgänglighet och jämlik tandvård

Tillgänglighet är en kvalitetsfråga och en nyckelfaktor för tandvårdens legitimitet. Tillgänglighet till tandvård och att komma i kontakt med vårdgivarna är viktigt för befolkningens förtroende gentemot tandvården. God tillgänglighet innebär att besök och/eller behandling erbjuds och därtill minimerade väntetider där snabba insatser är odontologiskt motiverade.

Med jämlik tandvård avses samma möjlighet för alla barn och unga, oavsett personliga egenskaper, bostadsort, kön, könsidentitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder, att få erforderlig tandvård utifrån behovs- och solidaritetsprincipen. Detta gäller oavsett var i länet barnen eller de unga söker tandvård. Den geografiska närheten till tandvård kan variera beroende på var i länet barnet eller den unga befinner sig.

## 2.5 Patient och närstående som medskapare

Vård av hög kvalitet baserad på vetenskap och beprövad erfarenhet är en självklar förväntan hos varje patient och ska erbjudas vid varje vårdtillfälle. Andra delar som är värdeskapande för patient och närstående är bemötande, delaktighet, information, kontinuitet och samverkan.

Patienten ska vara en likvärdig partner i vården och personcentrerad vård är ett partnerskap mellan patient, närstående och vårdgivare.

Leverantören ska:

- Efterfråga och anpassa tandvården till patientens förutsättningar och förmåga att kunna ta till sig kunskap och kunna göra välgrundade val för att förbättra sin munhälsa och/eller hantera oral sjukdom.
- Tillsammans med patient och närstående skapa bästa möjliga förutsättningar till delaktighet och medskapande med inflytande över sin tandvård och tandvårdsbehandling.

*Tandvården ska:*

- Vara av god kvalitet och lägga särskild vikt vid förebyggande åtgärder
- Tillgodose patientens behov av trygghet i vården och behandlingen
- Vara lätt tillgänglig
- Ge barn och unga pedagogisk och åldersanpassad information och ge dem möjlighet att vara delaktiga i vården utifrån sin ålder och mognad
- Bygga på respekt för patientens självbestämmande och integritet

- Främja goda kontakter mellan patienten och tandvårdspersonalen
- Så långt som det är möjligt utformas och genomföras i samråd med patienten
- Upplysa patienten om dennes tandhälsotillstånd och informera om de behandlingsmetoder som står till buds
- Tillgodose de särskilda krav på helhetssyn på patientens och familjens behov och livssituation som vård av barn och unga kräver

*Tandvårdens inriktning och innehåll*

- Tandvård ska ges på ett sätt så att det inte skapar rädsla eller obehag inför eller i tandvårdssituationen.
- Risk för oral sjukdom ska identifieras och förebyggande åtgärder ska sättas in.
- Förekomst av tandvärk och odontogena infektioner ska elimineras.
- Sjukdomsbehandling ska sättas in så att progression av redan etablerad oral sjukdom förhindras.
- God oral funktion och estetik ska eftersträvas för varje patient.
- Effekten av alla insatta åtgärder och behandlingar ska följas upp och utvärderas.

**Psykologiskt omhändertagande vid tandvårdsbehandling**

Hänsyn ska tas till individens mognad och utveckling. Det är också viktigt att en god relation och kontakt skapas med förälder/vårdnadshavare. Barn/vårdnadshavare och unga som av språkskäl inte kan kommunicera med vårdteamet ska vid tandvårdsbesök ha tillgång till tolk. Även barn och unga med kommunikativt funktionshinder ska vid behov ha tillgång till tolk. Det är barnens/de ungas behov i den aktuella situationen som ska beaktas.

Barn och unga ska vid behov erhålla en individuellt utformad inskolning/tillvänjning. Vid behandling ska smärtfrihet eftersträvas. Ett gott psykologiskt omhändertagande som minimerar upplevelsen av obehag och/eller smärta ska säkerställas. Vid behov ska sedering kunna erbjudas.

## 2.6 Lagar, andra författningar samt Region Östergötlands riktlinjer och policys

Leverantören ska vara informerad om och följa gällande konventioner, lagar och andra författningar samt riktlinjer och policys, som berör Leverantören vid utförandet av uppdraget. Leverantören ska följa Region Östergötlands Uppförandekod för leverantörer (länk). Region Östergötland ansvarar för att kontinuerligt uppdatera och hålla tillgängligt riktlinjer och policys, som berör Leverantörens uppdrag.

Uppdraget kan komma att ändras av nationella och/eller regionala beslut.

## 2.7 Sjukresor

Leverantören ska ha kännedom om och följa Region Östergötlands regler för sjukresor samt informera patienten och vara behjälplig med att ordna sjukresa.

För information om sjukresor och sjukreseersättning se vidare:

https://vardgivare.regionostergotland.se/vgw/patientadministration/ambulans-liggande-sjuktransport-och-sjukresor

Upplysningar kan även lämnas av Östgötatrafikens kundtjänst, telefonnummer: 0771-21 10 10 eller via Östgötatrafikens hemsida: https://www.ostgotatrafiken.se

## 2.8 Tolk

Leverantören ska tillhandahålla tolk till patient som inte förstår eller kan uttrycka sig på svenska språket eller har behov av teckenspråks-, dövblindtolk eller vuxendövtolk/skrivtolk, vilket innefattar rutiner för att använda för ändamålet lämplig teknik och utrustning. Språktolkar ska rekvireras via Region Östergötlands upphandlade tolkförmedling när Region Östergötland bär kostnaden. Teckenspråks-, dövblindtolk och vuxendövtolk/skrivtolk ska rekvireras via Region Östergötlands tolkförmedling. (länk)

## 2.9 Samverkan

Leverantören ska samverka med annan samarbetspartner när patientens behov inte kan tillgodoses enbart av Leverantören. Samverkan kring barn och unga ska ske utifrån ett strukturerat arbetssätt som säkrar barnets/den ungas delaktighet, vårdövergångar samt arbetsfördelning. Leverantören ska säkerställa att det finns en upparbetad struktur för effektiv samverkan med samarbetspartners till exempel specialisttandvård, hälso- och sjukvård och socialtjänst. Det ska vara möjligt för samarbetspartners att kommunicera med Leverantören via digitala kommunikationstjänster, telefon och brev.

## 2.10 Informationsmöten och samråd

Leverantören ska vara representerad på informationsmöten som Region Östergötlands ledning, eller annan på dess uppdrag, kallar till. Region Östergötland och Leverantören ska ha ett ömsesidigt informations- och samrådsansvar beträffande verksamhetsförändringar som påverkar tillgänglighet och annan service gentemot allmänhet och patienter eller samarbetet mellan Region Östergötland och Leverantören. Detta gäller även förändringar som vidtas i Leverantörens organisation.

## 2.11 Patientsäkerhet

Leverantören ska bedriva ett systematiskt patientsäkerhetsarbete i enlighet med patientsäkerhetslagen i syfte att tillgodose kravet på en god vård.

Målet är att förebygga vårdskador genom att identifiera och analysera risker för att dessa ska uppkomma samt att arbeta för att undanröja dessa risker eller i de fall detta inte fullt ut är möjligt begränsa riskerna för att dessa uppstår. Dessa risker kan utgöras av såväl systemfel som oföljsamhet mot regler och rutiner.

## 2.12 Rutiner för klagomål mot tandvården

Leverantören ska uppmuntra patienterna att lämna synpunkter i syfte att utveckla verksamheten.

Leverantören ska informera patienter om möjligheten att kontakta Patientnämnden. (länk)

Leverantören ska snarast ge Patientnämnden den information som begärs samt medverka i och ta ansvar för både enskilda patientärenden och mer generellt för att utveckla vårdens patientfokus.

## 2.13 Vårdhygienisk standard

Leverantören ska säkerställa att tandvården ska vara av god hygienisk standard så att risken för infektioner och smittspridning minimeras.

Enligt Socialstyrelsen omfattas god hygienisk standard av vårdhygienisk kompetens, vårdlokaler, utrustning i vården och vårdens organisation och planering.

Leverantören ska:

- Ombesörja att all tandvårdpersonal innehar grundläggande vårdhygienisk kompetens och möjlighet till kompetensutveckling inom området samt ha tillgång till vårdhygienisk expertis i det förebyggande arbetet och vid kritiska situationer. Vårdhygienisk expertis tillhandahålls nationellt av alla regioners enheter för Vårdhygien.
- Anpassa lokalerna till de hygienkrav som ställs på tandvård enligt Byggenskap och vårdhygien (Bov). (länk)
- Tillse att medicinteknisk utrustning och annan utrustning som används i tandvården uppfyller relevanta krav för att uppnå god hygienisk standard så den inte riskerar att sprida smittämnen.
- Identifiera, beskriva och fastställa processer för att säkerställa den vårdhygieniska kvaliteten i enlighet med Socialstyrelsens föreskrift SOSFS 2011:9. (länk)

## 2.14 Kontinuitetshantering

Leverantören ska arbeta med kontinuitetshantering, med utgångspunkt från Region Östergötlands riktlinjer (länk), enligt SS 22304:2014 eller liknande metod, och dokumentera detta arbete.

Leverantören ska ha framtagna reservrutiner, eller reservlösningar, som är dokumenterade och som tas i bruk om uppdraget gentemot Region Östergötland riskerar att drabbas av störningar. Leverantören ska försäkra sig om att eventuella underleverantörer arbetar med kontinuitetshantering och har nödvändiga reservrutiner för att säkra leveranser av tjänster eller produkter som är nödvändiga för Leverantörens uppdrag gentemot Region Östergötland. Leverantören ska ha tillräckliga egna lager eller tillgång till andras lager för att kunna säkra uppdraget gentemot Region Östergötland, enligt avtal och de riktlinjer för utökad lagerhållning som Region Östergötland fastställer. Leverantören ska säkerställa adekvat volym av hjälpmedel och förbrukningsmateriel i enlighet med Region Östergötlands riktlinje om kontinuitetshantering.

Leverantören ska på begäran redovisa sitt arbete med kontinuitetshantering och relevanta reservrutiner årligen. Leverantören ska på begäran delta vid planering och genomförande av övningar som Region Östergötland arrangerar som inkluderar avtalsenligt uppdrag gentemot Region Östergötland.

## 2.15 Krisberedskap

Leverantören ska planera för och vidta åtgärder för att klara uppdraget vid särskild händelse, samhällsstörning/kris, extraordinär händelse, höjd beredskap och/eller krig.

## 2.16 Läkemedel

Leverantören ska ha god kunskap om och följa nationella, sjukvårdsregionala och regionala rekommendationer, bland annat utgivna av Region Östergötlands läkemedelskommitté. Detsamma gäller riktlinjer och rutiner kring läkemedelshantering samt receptförskrivning av läkemedel och förbrukningsartiklar inom läkemedelsförmånen. Avvikelser från givna rekommendationer och anvisningar ska vid begäran från Region Östergötland kunna förklaras och motiveras utifrån medicinska skäl.

Leverantören ska:

- följa Region Östergötlands rutiner och överenskommelser kring hantering som rör läkemedelsförsörjning vilket inkluderar receptförskrivning och rekvirering av läkemedel till verksamhetens egna lager
- vid ordination och förskrivning av läkemedel eftersträva så liten miljöpåverkan som möjligt i de fall läkemedel har jämförbar medicinsk effekt, säkerhet och kostnadsnivå
- följa överenskommelse om samverkansregler mellan läkemedelsföretag och medarbetare i den offentliga vården
- använda arbetsplatskod, utformad i enlighet med Region Östergötlands struktur, samt förskrivarkod vid förskrivning av läkemedel och läkemedelsnära förbrukningsartiklar
- acceptera att data rörande Leverantörens inköp görs fullt ut tillgängliga i Region Östergötlands statistiksystem samt att Region Östergötland på detaljerad nivå kan följa upp volymer och kostnader

## 2.17 Hjälpmedel och förbrukningsmaterial

Leverantör som förskriver hjälpmedel, förbrukningsmaterial eller näringsprodukter ska följa Region Östergötlands olika riktlinjer för förskrivning (länk) och utgå från Region Östergötlands sortiment.

För att minska klimatpåverkan bör onödig användning av förbrukningsmaterial minimeras. Det är även önskvärt att, där så är möjligt, byta till flergångsprodukter samt att byta till mer hållbara material. Region Östergötland har tagit ett inriktningsbeslut om flergångs först. Se Handbok för klokare materialval (länk).

## 2.18 Lokaler och utrustning

Leverantören ska ha för verksamheten säkra, ändamålsenliga och verksamhetsanpassade lokaler och utrustning. Lokaler och utrustning ska vara utformade så att vården av patienterna kan ske med full respekt för individens behov av integritet och ostördhet. Leverantörens verksamhet ska vara tillgänglig för personer med alla typer av funktionsnedsättningar. I de verksamheter där barn vistas ska miljön vara barnanpassad.

## 2.19 Miljö

Leverantören ska driva de verksamheter som utförs på uppdrag av Region Östergötland på ett miljömässigt hållbart sätt. Leverantören ska följa Region Östergötlands vision och mål för miljöarbetet och arbeta systematiskt med miljöfrågor så att miljöpåverkan från uppdraget minskas.

Leverantören ska följa Region Östergötlands riktlinjer Systematiskt miljöarbete i vårdtjänster med tillhörande riktlinjer och vägledningar (länk).

## 2.20 Avfallshantering

Enligt avfallsförordningen (2020:614) och kommunala renhållningsföreskrifter ska avfall sorteras.

## 2.21 Personal och ledning

Leverantören ska utföra uppdraget i enlighet med god yrkessed och vara ekonomiskt oberoende av leverantörer och andra som kan påverka Leverantörens objektivitet. Leverantören eller dennes personal äger inte rätt att utnyttja genom uppdraget erhållen information och dylikt på ett sådant sätt att skada direkt eller indirekt uppkommer för Region Östergötland eller patienter.

Leverantören ska vid genomförandet av uppdrag använda personal med för uppdraget tillräcklig och adekvat kompetens. Detta innebär att särskild vikt fästs vid av Socialstyrelsen fastställda krav avseende legitimationsyrken. I legitimationsyrken ingår språkkrav om svenska nivå C1. Vid nyrekrytering samt för befintlig personal för det vårdnära arbetet ska Leverantören säkerställa kunskap i svenska språket på motsvarande nivå, både muntligt och skriftligt, om inte annat framgår av detta eller annat avtal med Hälso- och sjukvårdsnämnden. Leverantören tillser att personalen ges den kompetensutveckling som erfordras för att upprätthålla och vidareutveckla kompetensen inom yrket. I de fall Region Östergötland anser att Leverantörens personal saknar efterfrågad kompetens eller har uppenbara samarbetssvårigheter är Leverantören skyldig att utan oskäligt uppehåll ersätta med annan egen personal.

Leverantören ska kräva samma utfästelse av den som Leverantören kan komma att anlita som underleverantör.

Leverantören ska skriftligen meddela Region Östergötland om byte av verksamhetschef. Leverantören ska tillse att även övrig personal och underleverantörer har samma tystnadsplikt som tandvårdspersonal. Leverantören får inte vid genomförandet av uppdraget använda personal

som är uppenbart olämplig för uppdraget. Leverantören ska genomföra registerutdrag ur belastnings- och misstankeregistret i erforderlig omfattning. Leverantören har fullt arbetsgivaransvar för sig och sin personal.

## 2.22 Underleverantör

Det åligger Leverantören att tillse att underleverantör uppfyller de krav och villkor som gäller för Leverantören. Leverantören ska ansvara gentemot Region Östergötland för eventuell underleverantör och dess personal så som för egen personal. Leverantören ska lämna information om vilka underleverantörer av tandvård som anlitas.

Leverantören ska byta ut underleverantör av tjänst som ingår som en del i den avtalade verksamheten, med vilket avses tjänst som är knuten till vården, vid indikation på kvalitetsbrister i uppdragets utförande avseende aktuell underleverantör.

## 2.23 Sekretess

Leverantören ska tillse att all berörd personal samt eventuella underleverantörer omfattas av sekretesskrav motsvarande de som ställs i Patientsäkerhetslagen och Offentlighets- och sekretesslagen. Leverantören ansvarar för att all icke tandvårdspersonal omfattas av sekretess. Detta gäller även underleverantörer och deras personal.

## 2.24 Uppföljning

Region Östergötland genomför regelbundna uppföljningar av Leverantörens åtagande. Uppföljning kommer att ske enligt uppföljningsplanen. Leverantören ska förse Region Östergötland med uppföljningsunderlag i enlighet med uppföljningsplanen samt ansvara för att inrapporterade uppgifter är korrekta. Vid särskilda tillfällen kan också uppgifter utöver uppföljningsplanen begäras in och dessa uppgifter ska skyndsamt inrapporteras. Leverantören ska delta i alla uppföljningar, undersökningar och utvärderingar som Region Östergötland genomför, även när IT-stöd saknas. Inför genomförandet av patientenkäter kommer Region Östergötland att hämta nödvändiga patientuppgifter ur journalsystemen för aktuella odontologiska verksamheter. Leverantören ska delta i och rapportera resultat från verksamheten till regionala och nationella samarbeten som syftar till framtagande av statistik, verksamhetsjämförelser och kvalitetsuppföljning.

För uppföljning av tandvården för barn och unga ska Leverantören vid behov, utan särskild ersättning, ställa underlag, inklusive journaler, till Region Östergötlands förfogande.

I de fall epidemiologiska variabler inte registrerats utreds anledningen till saknad registrering. Om Region Östergötland finner anledning till detta kan tidigare utbetald individuell behandlingsersättning, i del eller i sin helhet, komma att återkrävas.

## 2.25 Revision

Av Region Östergötlands huvudmannaskap följer en skyldighet för Region Östergötland att fortlöpande inspektera Leverantörens verksamhet. Leverantören accepterar att Region Östergötland, på Region Östergötlands bekostnad och på ordinarie arbetstid, företar odontologisk revision av Leverantörens verksamhet samt revision av Leverantörens kvalitetssäkringssystem. Region Östergötland äger även rätt att på ovanstående villkor genomföra ekonomisk revision av Leverantören före dag för driftstart. Leverantören ska utan ersättning biträda Region Östergötland och av Region Östergötland utvald expertis vid revision beträffande framtagande av de uppgifter, information och handlingar med mera som begärs.

Region Östergötlands revisorer har till uppdrag att granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde. Region Östergötlands revisorers roll vid avtal med leverantörer är att granska hur aktuell nämnd sköter sitt uppdrag att följa upp och utvärdera avtalsförhållandet. För att göra denna granskning har Region Östergötlands revisorer och dess sakkunniga biträden rätt att hos Leverantören ta del av uppgifter, ställa frågor etcetera kopplat till verksamheten under avtalet. Leverantören ska, utan ersättning, aktivt medverka vid och underlätta revisionens arbete så att revisionen får tillträde och insyn i sådan utsträckning att de kan genomföra sitt uppdrag.

## 2.26 Utveckling och behov av förändringar i uppdraget – omförhandling

Region Östergötland har rätt att ändra villkoren i denna regelbok samt de riktlinjer, policys och ersättningssystem som ska tillämpas enligt denna regelbok.

Så snart Region Östergötland har fattat beslut om ändring av villkoren i denna regelbok ska information om ändringen och de nya villkoren hållas tillgängliga för Leverantören. Om Leverantören inte vill bli bunden av de ändrade villkoren, ska Leverantören inom 60 dagar från den tidpunkt ändringsmeddelandet är avsänt, skriftligen meddela Region Östergötland att de ändrade villkoren inte accepteras. Om sådant meddelande inte mottagits av Region Östergötland inom den angivna tidsfristen blir Leverantören bunden av de ändrade villkoren från och med den dag Region Östergötland angivit i ändringsmeddelandet, dock tidigast 60 dagar efter det att ändringsmeddelandet är avsänt.

Ovanstående regler om utskick av ändringsmeddelande gäller inte ändring av ersättningssystem som enbart avser uppräkning av ersättning.

Om Leverantören meddelar Region Östergötland att den inte accepterar de ändrade villkoren och Region Östergötland vidhåller ändringen i förhållande till Leverantören, upphör Avtalet att gälla sex (6) månader efter utgången av 60-dagarsfristen. Under den återstående kontraktstiden gäller Avtalet i sin lydelse före ändringarna.

I de fall det under avtalstiden uppkommer statlig styrning i form av statliga uppdrag eller bidrag ska Leverantören delta i dessa enligt de krav som staten ställer. Uppdragen kan komma att anpassas lokalt inom Region Östergötland.

Om förutsättningarna för detta avtal väsentligt ändras, exempelvis genom myndighetsbeslut eller liknande händelse som parterna inte kunnat råda över eller förutse vid avtalets ingående, äger endera parten rätt att säga upp avtalet. Vid uppsägning i detta fall gäller en uppsägningstid om sex (6) månader. Region Östergötland ska vid uppsägning ersätta Leverantören för nedlagt arbete, dock inte för utebliven vinst eller för övriga kostnader.

Vid uppsägning enligt denna klausul utgår inget skadestånd.

Leverantören förbinder sig att föreslå sådana ändringar i uppdraget, som Leverantören bedömer förbättrar uppdragsresultatet för Region Östergötland, kostnadsmässigt eller i annat avseende.

## 2.27 Tillstånd

Leverantören ska ha de tillstånd och bemyndiganden samt uppfylla sådan anmälningsskyldighet som vid var tid är gällande för utförande av uppdraget. För det fall myndighet skulle återkalla tillstånd, bemyndigande eller F-skattsedel ska Leverantören omedelbart meddela Region Östergötland detta.

## 2.28 Leverantörens rätt att företräda Region Östergötland

Leverantören ska utföra tjänster enligt detta avtal som en självständig aktör och äger inte rätt att företräda Region Östergötland utöver vad som framgår av avtalet.

## 2.29 Ansvar för skada

Leverantören svarar för den skada som denne genom avtalsbrott vållar Region Östergötland. Leverantören svarar vidare för direkta skador som kan drabba Region Östergötland, patienter eller tredje man på grund av fel eller försummelse hänförlig till Leverantören, dess personal eller av Leverantören anlitad underleverantör. Som skada definieras även avsaknad av F-skattsedel eller skattemyndighetens bedömning om att sådan inte är giltig.

Uppkommer skada för Region Östergötland direkt eller indirekt, på grund av brister i Leverantörens handhavande av sekretesskyddade uppgifter och skadestånd måste utges, äger Region Östergötland rätt att avkräva Leverantören motsvarande ersättning. Bedöms den inträffade skadan som grov ska detta utgöra grund för Region Östergötland att häva avtalet. Motsvarande ersättningsrätt gäller om Region Östergötland på sätt som ovan åsamkar Leverantören skada.

Part har rätt till ersättning för den skada som uppkommer genom motpartens avtalsbrott, om inte motparten visar att avtalsbrottet beror på ett hinder utanför dennes kontroll.

## 2.30 Information och marknadsföring

Leverantören ska ansvara för att informera om sin verksamhet till invånare, patienter, samverkansparter och andra intressenter. Leverantören ska också ansvara för att de egna

uppgifterna som lämnas som underlag för Region Östergötlands informationsmaterial och till Region Östergötlands webbplatser är korrekta och aktuella. Region Östergötland äger rätt att i sin information kring verksamheten ange att avtal har slutits med Leverantören.

All marknadsföring av Leverantörens verksamhet ska vara saklig, relevant och följa ”Kommunikationsriktlinjer för privata vårdgivare som har avtal med Region Östergötland” (länk). Leverantören äger rätt att i sin marknadsföring av och information om verksamheten ange att avtal slutits med Region Östergötland. Samråd ska ske med Region Östergötland inför marknadsföringsaktiviteter och publicering av marknadsföringsmaterial riktade till patienter och invånare.

All information och marknadsföring ska ha en tydlig avsändare. Region Östergötlands roll som uppdragsgivare ska framgå i alla relevanta sammanhang, såsom vid information om tillgänglighet, i annonsering, broschyrer och annan patientinformation.

Resultat från olika jämförelser utifrån patientenkäter och andra mätningar kan komma att publiceras. Länkar till dessa resultat ska finnas på Leverantörens webbplats.

## 2.31 Meddelarfrihet och allmänhetens insyn

Leverantören åtar sig att säkerställa att samtliga anställda som arbetar i verksamhet som omfattas av uppdrag enligt tecknat avtal, åtnjuter samma meddelandeskydd som Region Östergötlands anställda personal. Det innebär en rätt att till massmedia lämna uppgifter för publicering, även vissa sekretessbelagda uppgifter, utan att arbetsgivaren kan vidta repressalier. Arbetsgivaren får inte heller efterforska källa vid anonyma uppgifter. Den lagstadgade tystnadsplikt som gäller uppgifter om enskilda patienter omfattas inte av meddelarfriheten.

Enligt Kommunallagen 3:19a ska Region Östergötland, genom tecknat avtal med Leverantören, tillgodose allmänhetens önskemål och behov av insyn i hur uppdraget utförs. Leverantören ska vid anmodan från Region Östergötland, snarast delge Region Östergötland de uppgifter som efterfrågas.

## 2.32 Personuppgiftsansvar

Vid behandling av personuppgifter ska tillämplig dataskyddslagstiftning iakttas. Med dataskyddslagstiftning avses all integritet- och personuppgiftslagstiftning, samt all annan eventuell lagstiftning, inklusive förordningar och föreskrifter, som är tillämpliga på den behandling som sker, inklusive nationell sådan lagstiftning och EU-lagstiftning.

En Leverantör som behandlar personuppgifter i deras verksamhet inom tandvården, anses vara personuppgiftsansvarig för den behandlingen av personuppgifter. Leverantören är därmed personuppgiftsansvarig för de personuppgifter som behandlas inom Leverantörens organisation.

## 2.33 Kollektivavtal

Leverantören är skyldig att vidta åtgärder så att inte lag eller gällande svenska kollektivavtal för arbetet åsidosätts eller annars strida mot vad som är allmänt godtaget inom den bransch som uppdraget avser. Om Leverantören inte tecknat svenskt kollektivavtal ska ändå motsvarande villkor gälla för Leverantörens anställda. Detsamma ska gälla för eventuella underentreprenörer som Leverantören anlitat för att fullgöra avtalet. På begäran av Region Östergötland ska Leverantören lämna erforderliga uppgifter och handlingar för att skyldigheterna enligt ovan ska kunna kontrolleras. I det fall Leverantören bryter mot vad som anges ovan har Region Östergötland en möjlighet att häva ingånget avtal, utan krav på ersättning från Leverantören.

## 2.34 Försäkringar

Leverantören ska inneha och vidmakthålla, under hela avtalstiden och sex (6) månader därefter, för uppdragets utförande erforderliga försäkringar. Försäkringsbeloppet får aldrig understiga den nivå som i lag föreskrivits för vissa konsulter, mäklare med flera. Leverantörens skadeståndsansvar är inte begränsat till de försäkringar leverantören tecknat. Leverantörens personal ska vara försäkrad via AMF-, TFA-försäkring eller motsvarande. Leverantören ska på Region Östergötlands begäran redovisa att ovan nämnda försäkringar är tecknade samt att dessa är utformade enligt ovan nämnda villkor.

Region Östergötland tecknar och vidmakthåller patientförsäkring, i den omfattning patientskadelagen (1996:799) föreskriver, för patienter vilka erhåller vård eller behandling i enlighet med detta avtal. Leverantören är skyldig att utan kostnad tillhandahålla de intyg, utredningar och analyser som Löf Regionernas Ömsesidiga Försäkringsbolag behöver för sin handläggning av patientskadefall. Leverantören är skyldig att utan särskild ersättning lämna utlåtanden, intyg, journaler med mera som Patientskadereglering AB (PSR) begär. PSR arbetar för Löf Regionernas Ömsesidiga Försäkringsbolag och hanterar Region Östergötlands patientförsäkring.

Leverantören ska svara i förhållande till Region Östergötland för skadestånd som Region Östergötland, på grund av vållande hos Leverantören eller personal som denne svarar för, kan komma att förpliktas utge till tredje man.

## 2.35 Förändring av ägarförhållanden

Väsentliga förändringar avseende ägarförhållandena hos Leverantören eller hos Leverantörens eventuella moderbolag, ska utan dröjsmål skriftligen anmälas till Region Östergötland. På begäran av Region Östergötland ska Leverantören lämna ytterligare information om de nya ägarförhållandena och om Leverantörens möjligheter att uppfylla avtalet. Avtalet följer den juridiska personen (bolaget), ägarbyten kräver inte någon ny auktorisationsansökan om avtalet fortsatt ska innehas av samma juridiska person.

## 2.36 Överlåtelse av avtal

Leverantören äger inte rätt att överlåta någon del av avtalet med Region Östergötland till annan juridisk person utan Region Östergötlands skriftliga godkännande. Anmälan till Region Östergötland om överlåtelse ska ske minst tre (3) månader före planerat genomförande.

Innan överlåtelse av avtal kan ske ska ny ägare, för det fall ägarbytet innebär att avtalet överlåts till annan juridisk person, ha ansökt om och blivit beviljad auktorisation enligt denna regelbok.

## 2.37 Drift av annan verksamhet

Leverantören har rätt att utöva annan verksamhet och vård så länge detta inte påverkar ett avtalsenligt utförande av uppdraget gentemot Region Östergötland. Verksamheten får inte vara av sådan karaktär att den kan minska förtroendet eller anseendet för uppdraget. Eventuell annan verksamhet som Leverantören bedriver ska, om Region Östergötland så begär, hållas åtskild från den verksamhet som regleras i detta avtal. Leverantören ansvarar för att detta är tydligt för patienterna. Det ska dessutom vara tydligt för patienten vem som finansierar tandvården. Leverantören ska på begäran informera Region Östergötland om sin verksamhet utanför detta avtal.

## 2.38 Ogiltig bestämmelse i avtalet

Om någon del i avtalet skulle anses vara ogiltig ska det inte innebära att avtalet i sin helhet är ogiltigt. Jämkning av avtalet kan ske om ogiltigheten påverkar parts prestation enligt avtalet.

## 2.39 Brister beträffande avtalade åtaganden

Underlåtenhet att fullgöra Leverantörens åtaganden enligt avtalet kan ha en väsentlig negativ inverkan på beställarens möjligheter att fullgöra sitt uppdrag att erbjuda tandvård till länets invånare och att säkerställa att invånarna får en god vård. Leverantören är vidare medveten om att skada som förorsakas av Leverantörens bristande uppfyllelse av sina åtaganden enligt avtalet inte alltid går att fastställa på ett exakt sätt.

Samtliga påföljder som Region Östergötland kan göra gällande mot Leverantören enligt avtalet är, om inte annat anges, kumulativa. Sålunda har Region Östergötland rätt att göra gällande flera påföljder avseende samma avtalsbrott.

## 2.40 Försening

Försening föreligger om Leverantören inte senast vid driftstart har vidtagit samtliga åtgärder och uppfyllt samtliga krav som krävs för att tillhandahållande av de tandvårdstjänster som omfattas av uppdraget, i den omfattning och i enlighet med de krav som anges i avtalet, ska kunna ske från och med driftstart.

Försening enligt ovan utgör ett väsentligt avtalsbrott som berättigar Region Östergötland att, omedelbart eller när som helst under den tid som förseningen varar, säga upp avtalet enligt avsnitt 2.45 Förtida upphörande.

Leverantören har inte någon rätt till ersättning enligt avtalet under den tid som förseningen varar.

Leverantören ansvarar inte för försening som Leverantören kan visa helt eller till övervägande del beror på omständigheter som Beställaren ansvarar för.

## 2.41 Andra brister än försening

Vid annan bristande uppfyllelse av Leverantörens åtaganden enligt detta avtal än sådan försening som avses i avsnitt 2.40 Försening gäller följande:

Om Leverantören brister i uppfyllandet av sina åtaganden enligt avtalet har Region Östergötland rätt att begära att Leverantören vidtar rättelse för att avhjälpa bristen. Begäran om rättelse ska vara skriftlig. Av begäran ska framgå när bristen senast ska vara avhjälpt. Avhjälps inte bristen senast vid denna tidpunkt har Beställaren rätt att kräva att Leverantören utger vite uppgående till 10 000 SEK. Om bristen inte har avhjälpts inom trettio (30) dagar från det att bristen enligt Region Östergötlands begäran senast skulle ha varit avhjälpt har Region Östergötland rätt att kräva vite för tiden därefter med 20 000 SEK per påbörjad kalendermånad som bristen kvarstår. Region Östergötland har därutöver rätt att kräva kompensation för den skada eller förlust som åsamkats Region Östergötland på grund av Leverantörens avtalsbrott. Eventuellt vite ska avräknas från skadeståndet.

Region Östergötland har inte rätt till vite enligt ovan vid ringa avtalsbrott. Brist enligt nedan ska inte under några omständigheter anses utgöra ringa avtalsbrott det vill säga brister som:

- medför patientsäkerhetsrisk,
- riskerar att påverka kvaliteten i utförandet av Uppdraget,
- och/eller medför risk för att felaktig ersättning utbetalas till Leverantören,
- och/eller medför förtroendeskada

Om Leverantörens bristande uppfyllelse av åtaganden enligt avtalet har lett till att Leverantören erhållit ersättning som Leverantören enligt avtalet inte är berättigad till har Region Östergötland rätt att kräva återbetalning av erlagd ersättning enligt de närmare bestämmelserna därom i avsnitt 2.42 Återbetalning.

Om Leverantörens bristande uppfyllelse av Leverantörens åtaganden enligt avtalet utgör ett väsentligt avtalsbrott har Region Östergötland rätt att, helt eller delvis, säga upp avtalet, enligt de närmare bestämmelserna därom i avsnitt 2.45 Förtida upphörande.

## 2.42 Återbetalning

Om Leverantören, till exempel genom ofullständig eller felaktig rapportering, har underlåtit att uppfylla sina åtaganden enligt avtalet och detta har lett till att för hög ersättning har utbetalats till Leverantören, har Region Östergötland rätt att kräva återbetalning av felaktigt utbetalat belopp.

## 2.43 Avtalets upphörande

I god tid innan detta avtal upphör att gälla är det Region Östergötlands ansvar att förbereda om och hur verksamheten ska drivas vidare. Inför ett sådant beslut och i förberedelserna i genomförandet av detta beslut ska Leverantören lämna de uppgifter till Region Östergötland som Region Östergötland begär vid de tidpunkter Region Östergötland anger. Om kostnaderna att ta fram de efterfrågade uppgifterna är väsentliga har Leverantören rätt till ersättning från Region Östergötland. Leverantören är inte skyldig att lämna ut uppgifter som kan vara till men för Leverantören.

Vid upphörande av avtal på Leverantörens begäran ska uppsägning lämnas skriftligt till Region Östergötland senast tre (3) månader innan verksamheten upphör.

Leverantören ska i händelse av att verksamheten övergår till annan leverantör medverka till att övergången sker med minsta möjliga olägenhet för invånare och patienter, för Region Östergötland och för berörd personal. Leverantören ska samverka med Region Östergötland och den nya leverantören enligt Region Östergötlands anvisningar.

Vid verksamhetsövergång ska Leverantören till ny utförare eller till Region Östergötland överlämna alla handlingar som berör verksamheten och som omfattas av detta avtal och som inte enligt lag ska förvaras hos någon annan.

Region Östergötland och Leverantören ska vid avtalets upphörande samråda kring hantering av patientjournaler, patientlistor, lokaler, utrustning och personal för att övergången till annan vårdgivare ska kunna ske utan avbrott eller brister i verksamheten.

För utförda tjänster enligt detta avtal gäller avtalets bestämmelser i tillämpliga delar även efter att avtalet upphört att gälla.

Vad som sägs i denna paragraf gäller oavsett anledningen till avtalets upphörande.

## 2.44 Hantering av patientjournaler vid avtalets upphörande

När avtalet med Region Östergötland upphör gäller nedanstående för hantering av patientjournalerna för att säkerställa en fortsatt patientsäker vård:

Leverantören ska, på det sätt som Region Östergötland anvisar, medverka till att informera patienterna om journalhanteringen vid byte av leverantör. I normalfallet innebär det att ett informationsbrev sänds till samtliga patienter som är berörda av förändringen.

För journalhandlingar som inte ingår i journalsystem tillhandahållna av Region Östergötland gäller att:

- Leverantören åtar sig att, på Region Östergötlands begäran, överlämna de journalhandlingar som rör verksamheten under avtalet med Region Östergötland till arkivmyndigheten, alternativt begära beslut av Inspektionen för vård och omsorg (IVO) om att arkivmyndigheten ska överta ansvaret för samma journalhandlingar.

- journalhandlingar enligt ovan ska vara sökbara och måste därför överlämnas i en strukturerad ordning som specificerats av Regionarkivet och i de fall journalhandlingarna förts elektroniskt ska de överlämnas i det format som framgår av arkivmyndighetens riktlinjer.
- Leverantören står för sina egna kostnader samt kostnad för leverans i samband med överlämnande av journalhandlingar enligt ovan. Kostnad för lagring, utlämnande av journalinformation och bevarande av överlämnade journalhandlingar tas av arkivmyndigheten.
- arkivmyndigheten åtar sig att bevara överlämnade journalhandlingar i minst tio (10) år räknat från senast införda anteckningen, eller den tid som krävs enligt vid var tid gällande lag.

## 2.45 Förtida upphörande

Bryter Leverantören mot väsentlig del i avtalet och underlåter att vidta rättelse inom trettio (30) kalenderdagar efter erhållande av skriftlig anmodan har Region Östergötland rätt att säga upp avtalet. Avtalet upphör att gälla trettio (30) kalenderdagar efter uppsägningen. Region Östergötland har rätt att omedelbart säga upp avtalet om Leverantören agerat uppsåtligt eller grovt vårdslöst. Brott mot gällande lagar och förordningar för Region Östergötlands verksamhet anses alltid som grov vårdslöshet.

Vidare har Region Östergötland rätt att frånträda avtalet omedelbart om:

- Leverantören inom tre (3) månader efter avtalstecknandet inte etablerat en verksamhet för att kunna fullgöra avtalat åtagande och detta inte beror på omständighet/ omständigheter som ligger Region Östergötland till last.
- Leverantören blivit försatt i konkurs, inlett ackordsförhandlingar, inställt sina betalningar eller fara för obestånd föreligger eller om företrädare för Leverantören är underkastad näringsförbud.
- Leverantören eller någon i dess ledning har gjort sig skyldig till allvarligt fel i yrkesutövningen eller har dömts för brott avseende yrkesutövning.
- Leverantören agerar på sådant sätt att det allvarligt rubbar förtroendet för Leverantören.
- Leverantören inte fullgjort sina åligganden avseende socialförsäkringsavgifter eller skatter och inte vidtagit rättelse inom trettio (30) dagar från skriftligt påpekande.
- Ägarförhållandena hos Leverantören eller hos dess moderbolag väsentligen förändrats och detta inte skriftligen har meddelats Region Östergötland.
- Skatteverket varaktigt eller vid upprepade tillfällen återkallar Leverantörens F-skattsedel.
- Det framkommer att Leverantören lämnat oriktiga uppgifter i ansökan om auktorisation eller på annat sätt i samband med ansökan och dessa uppgifter har varit av icke oväsentlig betydelse vid bedömningen av tilldelningen av avtalet.

Uppsägning ska alltid ske skriftligen och utan oskäligt uppehåll efter det att den omständighet som åberopas som uppsägningsgrund blivit känd för den uppsägande parten.

Vid förtida upphörande ska endast ersättning för utfört arbete och för styrkta nödvändiga kostnader utgå. Leverantören har inte rätt till ersättning för förlust som denne lider på grund av upphörandet.

Säger Region Östergötland upp avtalet har Region Östergötland även rätt till skadestånd för uppkomna merkostnader.

Förtida upphörande kan ske om politiska beslut tas, som innebär väsentliga förändringar för den ömsesidiga överenskommelsen mellan Region Östergötland och Leverantören. Diskussion mellan parterna ska inledas snarast och eventuell uppsägning av avtalet ska ske inom tolv (12) månader från det att diskussion påbörjats.

## 2.46 Force Majeure

Leverantören accepterar att i möjligaste mån garantera leverans även i situationer av force majeure-karaktär. Leverantören äger rätt att åberopa nedan angivna befrielsegrunder endast när Leverantören uppfyllt sitt åtagande enligt avsnitt Kontinuitetshantering och efter kontakt med Beställaren.

Vid höjd beredskap och krigsliknande tillstånd ska Leverantören, innan eventuell force majeure åberopas, i möjligaste mån fortsätta genomförandet av avtalat uppdrag i enlighet med då gällande lagar i syfte att fullgöra sitt åtagande enligt avtalet. Leverantören ska innan force majeure åberopas tillsammans med Beställaren undersöka möjligheten för Leverantören att bedriva sin verksamhet på annat sätt, till exempel på annan plats eller i begränsad omfattning.

Parterna befrias från sina åtaganden enligt detta avtal om fullgörandet förhindras eller oskäligt betungas på grund av omständighet utanför partens kontroll som parten skäligen inte kunnat förutse vid avtalets tecknande och vars följder parten inte heller skäligen kunde ha undvikit, förutsett eller övervunnit. Befrielsegrunden medför framflyttning av tidpunkt för prestation och befrielse från påföljder. Som händelser utanför partens kontroll anses arbetskonflikt, naturkatastrof, eldsvåda, krig, mobilisering, terroristhandling, oförutsedd militärinkallelse, rekvisition, beslag, uppror, upplopp, allvarlig smittspridning eller andra liknande händelser om händelsen drabbar part eller underleverantör till part. Arbetskonflikt som har sin grund i Leverantörens brott mot kollektivavtal får inte åberopas som befrielsegrund.

Den part som avser åberopa ovan beskriven omständighet ska omedelbart och skriftligen underrätta motparten om detta. Så snart den åberopade omständigheten upphört ska parten skriftligen underrätta motparten samt omedelbart återuppta fullgörandet av avtalad prestation.

Om uppdragets fullgörande till väsentlig del förhindras för längre tid än tio (10) veckor på grund av ovan viss angiven omständighet äger Beställaren, utan ersättningsskyldighet, rätt att skriftligen häva avtalet med omedelbar verkan.

## 2.47 Tvist

Tvist angående tillämpning eller tolkning av detta avtal och därmed sammanhängande rättsförhållanden som parterna inte kan lösa på egen hand, ska avgöras i svensk domstol med tillämpning av svensk lag. Linköpings Tingsrätt ska vara första instans och alla förhandlingar ska ske på svenska.

Även om tvist föreligger ska parterna fullgöra sina avtalsenliga åtaganden till dess Region Östergötland annat angivit eller domstol annat meddelat.

# *3. Uppföljning*

Region Östergötland gör uppföljning av Leverantörens verksamhet i syfte att säkerställa att auktorisationskraven efterlevs. Uppföljningen består av löpande uppföljning och händelseorsakad uppföljning.

## 3.1 Löpande uppföljning

Den löpande uppföljningen baseras på inrapporterade epidemiologiska uppgifter. Tandvårdens odontologiska resultat sammanställs årligen i en tandhälsorapport, ”Uppföljning av tandhälsan hos barn och unga i Östergötland”.

Var tredje år genomför Beställaren en utbudsstudie i syfte att bland annat kartlägga hur tillgängligheten är för akuta och nya patienter inom både Folktandvården och privattandvården. Tillgängligheten till tandvård för barn och unga följs via inrapporterade epidemiologiska uppgifter samt via utbudsstudien.

Arbetet med att ta fram lämpliga indikatorer pågår kontinuerligt och nya och förändrade indikatorer kan därför tillkomma efterhand. Vissa uppföljningsområden kan inte följas via statistik eller genomförda undersökningar utan förutsätter dialog mellan Beställare och Leverantör.

## 3.2 Händelseorsakad uppföljning

Händelseorsakad uppföljning initieras utifrån frågeställningar som uppmärksammas i den löpande uppföljningen eller avvikelser som på annat sätt kommer till Beställarens kännedom. Om frågeställningar uppmärksammas görs en fördjupad uppföljning samt en risk- och väsentlighetsanalys.

Vad som utgör en brist av avtalat utförande avgörs av Beställaren och kan exempelvis bestå i:

- Att Leverantören inte utför verksamheten i avtalad omfattning
- Att Leverantören inte uppfyller kraven på bemanning och kompetens
- Att Leverantören inte följer tillämpliga lagar och föreskrifter
- Att Leverantören saknar nödvändiga lokaler och utrustning för avtalets utförande.

Utifrån analysens resultat bedöms behov av åtgärder och/eller konsekvenser av den aktuella situationen. Dessa kan vara:

- Inga åtgärder eller konsekvenser bedöms aktuella.
- Leverantören anmodas att inkomma med en handlingsplan för rättelse. Beroende på den uppkomna situationens allvarlighetsgrad och Leverantörens åtgärder enligt handlingsplan för att uppnå ställda avtalade kvalitetskrav eller avhjälpa brister, beslutar Beställaren om fortsatt hantering.
- Förtida upphörande av avtal enligt punkt 2.45 Förtida upphörande.

Reglering av situation enligt ovan påverkar inte Beställarens möjligheter att säga upp avtalet till förtida upphörande enligt punkt 2.45 Förtida upphörande.

## 3.3 Journalgranskning

Vid en händelseorsakad eller fördjupad uppföljning kan Region Östergötland komma att granska journaler förda hos Leverantören.

Vid granskning av patientjournal kan Region Östergötland välja någon av nedanstående tre beskrivna tillvägagångssätt. Region Östergötland ska i samtliga fall klargöra hur många och vilka patientjournaler som ska granskas (exempelvis samtliga journaler för personer som besökt enheten under ett antal angivna datum). I samtliga fall gäller att det är papperskopior som Region Östergötland får från Leverantören.

1. Leverantören ska på begäran från Region Östergötland tillfråga ett antal patienter om samtycke till att Region Östergötland granskar deras journaler. När samtycke inkommit, ska Leverantören omgående överlämna dessa patienters journalhandlingar till Region Östergötland.
2. Leverantören ska på begäran från Region Östergötland avidentifiera ett antal patienters journaler och därefter omgående överlämna journalhandlingarna till Region Östergötland.
3. Leverantörens verksamhetschef gör en menprövning för samtliga patienter vars patientjournaler är aktuella. Om men anges för någon av journalerna, ska detta skriftligen motiveras och sändas in till Region Östergötland. Övriga patienters journalhandlingar ska därefter omgående överlämnas till Regionen Östergötland.

Samtliga deltagare i en verksamhetsuppföljning ska beakta gällande bestämmelser om sekretess och tystnadsplikt.

# *4. Ersättning*

Leverantörens ersättning för uppdraget framgår av nedanstående ersättningsmodell. Ersättningsmodellen ses över varje år.

Utbetalning av ersättning till Leverantören i detta vårdval baseras, helt eller delvis, på uppgifter om vårdkontakter som inrapporteras av Leverantören. Det åligger Leverantören att visa att av Leverantörens rapporterade uppgifter som ligger till grund för den ersättning som enligt avtalet ska betalas till Leverantören korrekt återspeglar det arbete som utförts och/eller de åtgärder som vidtagits av Leverantören. Leverantören ansvarar därvid för att den rapportering som ligger till grund för utbetalning av ersättning till Leverantören är fullständig och korrekt. Leverantören ska ha rutiner för att säkerställa detta. Om Leverantören är osäker på hur anvisningar för rapportering ska tolkas är det Leverantörens ansvar att i god tid be om Region Östergötlands anvisningar och förtydliganden för att rapporteringen ska vara fullständig och korrekt.

En förutsättning för att Leverantören ska ha rätt till ersättning för inrapporterad vård är att de inrapporterade uppgifter som ligger till grund för Region Östergötlands utbetalning av ersättning för uppdraget överensstämmer med Leverantörens journalanteckning. Det innebär att om korrekt journalanteckning saknas eller är så bristfällig att det inte är möjligt att utläsa vilken vård som tillhandahållits, eller om journalanteckning inte överensstämmer med inrapporterad vård, har Leverantören inte rätt till ersättning.

## 4.1 Ersättning för tandvårdstjänsten

### *4.1.1 Barntandvårdsersättningen*

Barntandvårdsersättningen består av två delar:

- Barnpeng
- Behovspeng

I de fall ingen särskild ersättning anges för del av uppdrag, ska uppdraget utföras inom ramen för den individuella behandlingsersättningen.

**Barnpeng**

För uppdraget erhåller Leverantören en årlig individuell behandlingsersättning (barnpeng) för tillhandahållen allmäntandvård för barn och unga. Den individuella behandlingsersättningen (barnpeng) inom allmäntandvården för barn och unga är fastställd till 1 776 kronor per barn och år. Beloppet är angivet i 2027 års prisnivå. Ersättningen utbetalas månatligen med en tolftedel av årsersättningen, under förutsättning att patienten är listad hos Leverantören samt att Leverantören rapporterat en fullständig vårdrapport och sker månadsvis i efterskott. För 3-åringar och nyinflyttade baseras ersättningen på antal listade barn och unga vid månadens ingång och utbetalas månatligen med en tolftedel av årsersättningen och sker månadsvis i efterskott.

För 3-åringar gäller att ersättning, utöver vad som beskrivs ovan, också betalas ut retroaktivt för tiden mellan 1 januari det år barnet fyller 3 år och listningsdatumet. Denna utbetalning sker månaden efter att den fullständiga vårdrapporten rapporterats.

Rätten till ersättning förfaller om kravet inte har fakturerats – eller om data på vilka Beställarens utbetalning av ersättning baseras inte rapporterats korrekt till Beställarens IT-system – inom nittio (90) dagar efter det att den ersättningsberättigade åtgärden slutförts.

### Fullständig vårdrapport har rapporterats

Leverantören ska rapportera en korrekt fullständig vårdrapport innan barnets revisionsdatum för att ersättning ska fortsätta att betalas ut under kommande revisionsperiod. En vårdgivare som listar ett barn under pågående revisionsperiod tar över ersättningen för barnet om annan vårdgivare rapporterat en fullständig vårdrapport.

### Fullständig vårdrapport har inte rapporterats

Om Leverantören inte rapporterar en fullständig vårdrapport under barnets revisionsperiod stoppas utbetalning av ersättning.

För 3-åringar ska en fullständig vårdrapport ha rapporterats senast den 31 december innevarande år. Om Leverantören inte rapporterar en fullständig vårdrapport för 3-åringen senast den 31 december innevarande år stoppas utbetalning av ersättning.

### Behovspeng

Behovspengen är till för att användas vid behandling av barn/unga med stort behov och höga kostnader. Behovspengen är tänkt att utjämna och sprida riskerna då barn och unga med stort behandlingsbehov och därmed höga behandlingskostnader behandlas. Behovspengen är således tänkt att lämna ersättning när kostnaderna avsevärt överskrider barnpengen.

Behovspengen inom allmäntandvården för barn och unga är fastställd till 36 kronor per barn och år. Beloppet är angivet i 2027 års prisnivå. Ersättningen utbetalas månatligen med en tolftedel av årsersättningen och sker månadsvis i efterskott. Ersättningen baseras på antal listade barn och unga vid månadens ingång och att en fullständig vårdrapport finns rapporterad och avsätts till en särskilt inrättad fond för behovspengen. För 3-åringar och nyinflyttade baseras ersättningen på antal listade barn och unga vid månadens ingång och avsätts till en särskilt inrättad fond för behovspengen.

Behovspengen lämnar ersättning för tandvårdskostnader som överstiger ett karensbelopp på 5 000 kronor.

Förhandsbedömning krävs vid fastsittande protetik och övriga åtgärder vid bettrehabilitering, behandling av käkfunktionsstörning eller av bettavvikelse:

Implantatkirurgiska åtgärder - *Åtgärderna 420-432*
Bettfysiologiska åtgärder - *Åtgärderna 601-605, 607*
Tandstödd protetik - *Åtgärderna 800-809*
Övriga åtgärder vid bettrehabilitering, behandling av käkfunktionsstörning eller av bettavvikelse - *Åtgärderna 845-848*

Implantatprotetiska åtgärder - *Åtgärderna 850-865*
Täckprotes på implantat - *Åtgärderna 871-878* samt
Utbytesåtgärder - *Åtgärderna 921-941*

Ersättning för tandvårdskostnader inom behovspengen lämnas enligt Folktandvårdens behandlingstaxor. I övrigt, se TLV:s föreskrifter.

En godkänd förhandsbedömning avseende behovspeng är giltig i ett år från Tandvårdsgruppens beslutsdatum.

Tandvårdsgruppen betalar ut ersättning för tandvårdskostnader som överstiger ett karensbelopp. Behovspengen är självfinansierad och ersättning lämnas så länge fonden har innestående medel. Värdet på fonden kan aldrig understiga 0 kronor.

Tandvårdsgruppen gör månadsvisa uppföljningar av behovspengen och tillhandahåller dessa till privattandläkarföreningarna i Östergötland.

Folktandvården administrerar behovspengen själva.

När specialisttandvård bedöms krävas ska remiss skickas till specialisttandvårdsklinik inom Region Östergötland. Region Östergötland ersätter idag i princip endast specialisttandvård utförd i egen regi.

### *4.1.2 Återkrav på utbetald ersättning*

I de fall uppdraget enligt regelboken inte har fullföljts utreds anledningen till detta. Om Region Östergötland finner anledning kan tidigare utbetald individuell behandlingsersättning, i del eller i sin helhet, komma att återkrävas.

### *4.1.3 Ersättning för barn och unga med skyddade personuppgifter*

Tandvård för barn och unga med skyddade personuppgifter hanteras separat. Ersättning lämnas med den individuella behandlingsersättningen per barn och år. Faktura med uppgift om hur många barn och unga med skyddade personuppgifter som behandlats under året ställs till Tandvårdsgruppen och skickas in löpande under året och senast 31 december innevarande år.

### *4.1.4 Ersättning för asylsökande barn och ungdomar samt papperslösa eller gömda barn och ungdomar*

Tandvård för asylsökande barn och ungdomar, barn och ungdomar som omfattas av massflyktsdirektivet samt papperslösa eller gömda barn och ungdomar ersätts efter fakturering. Debiteringarna för tandvården som ska ersättas av Region Östergötland via Tandvårdsgruppen ska ange tillståndskoder (enligt det statliga tandvårdsstödet och lokala tilläggsanvisningar), åtgärdskoder och de kostnader per åtgärd som anges i gällande behandlingstaxor för Folktandvården i Östergötland (FTV-taxa).

Dessa behandlingstaxor finns tillgängliga på Region Östergötlands hemsida
https://www.folktandvardenostergotland.se/ft/behover-du-tandvard/vad-kostar-det

Anvisningar till Folktandvårdens behandlingstaxor finns tillgängliga på samma sätt.

### *4.1.5 Ersättning för barn och unga från andra länder*

Barn och unga från andra länder är berättigade till akuttandvård och i vissa fall planerad tandvård. Faktura tillsammans med kopia av EU-kort, pass och/eller intyg skickas löpande och senast 31 december innevarande år till Tandvårdsgruppen (se även Bilaga 1).

### *4.1.6 Patientavgifter*

Den fullständiga allmäntandvården och den erforderliga specialisttandvården är för alla barn och unga som är folkbokförda i länet avgiftsfri.

Leverantören kan debitera barn och unga med 250 kronor för uteblivande. Innan barnet är myndigt ska vårdnadshavare debiteras för uteblivande. Ingen särskild ersättning utgår från Region Östergötland för uteblivna besök.

Den fullständiga allmäntandvården och den erforderliga specialisttandvården är för asylsökande barn och ungdomar (0-18 år) avgiftsfri.

För asylsökande individer som fyllt 18 år gäller att de har rätt till akut tandvård samt tandvård som inte kan anstå. Asylsökande individer som fyllt 18 år ska betala skälig ersättning till Migrationsverket för tandvård som inte kan anstå om de har inkomst eller egna tillgångar.

Den fullständiga allmäntandvården och den erforderliga specialisttandvården är för papperslösa och gömda barn och ungdomar (0-18 år) avgiftsfri.

För papperslösa och gömda individer som fyllt 18 år gäller att de har rätt till akut tandvård samt tandvård som inte kan anstå. Papperslösa eller gömda individer som fyllt 18 år ska betala för tandvård enligt de grunder som vårdgivaren bestämmer.

Leverantören får inte debitera asylsökande, papperslösa eller gömda barn och ungdomar avgift för uteblivande.

### *4.1.7 Tolk*

Region Östergötland ersätter Leverantören för kostnader för teckentolk samt språktolk. Se vidare kapitel 2.8 Tolk.

## 4.2 Fakturering

Fast ersättning utbetalas med en tolftedel per månad i efterskott i enlighet med avtalet mellan Leverantören och Region Östergötland (kapitel 8 Avtal i denna regelbok).

Ersättning som inte ingår i den fasta ersättningen ersätts efter utförd prestation och månadsvis efter fakturering enligt avtalet. Faktura ska senast 31 december innevarande år ha inkommit till Tandvårdsgruppen.

Ytterligare kostnader i form av faktureringsavgifter eller liknande kommer inte att accepteras.

# *5. IT*

## 5.1 Generella krav

Vårdinformation, avseende enskild patient, ska vara kvalitetssäkrad och lättillgänglig när den behövs.

### Logguppföljning

Samtliga vårdgivare ska stickprovsmässigt följa upp loggar för att säkerställa att ingen obehörigen varit inne i journalsystemet. Leverantören ska delta och bidra till att utreda om Leverantörens egen personal utnyttjat patientjournalen utöver vad som överensstämmer med personalens uppdrag samt vidta nödvändiga åtgärder.

## 5.2 Obligatoriska krav gällande användande av tjänster och system

### IT-systemet Libretto

IT-systemet Libretto är Region Östergötlands portal för tandvården i Östergötland. Leverantören ska rapportera epidemiologiska variabler via IT-systemet Libretto.

Leverantören får tillgång till IT-systemet Libretto på liknande villkor som Region Östergötlands enheter och har tillgång till felanmälan gällande tillgänglighet till IT-systemet Libretto via Stöd och service. Central konfiguration, avtal och produkter/tjänster avseende IT-systemet Libretto måste utföras av Region Östergötlands personal (systemförvaltare).

För uppkoppling till IT-systemet Libretto krävs en säker inloggning, vilket innebär att Leverantören måste inneha personligt certifikat. Detta på grund av införandet av stark autentisering enligt gällande lagkrav för åtkomst till vårdapplikationer och vårddokumentation. Kostnader för personligt certifikat kommer att belasta Leverantören.

För den rapportering som Leverantören åläggs att göra inom ramen för denna regelbok, listning av barn och unga samt vårdrapporter för barn och unga, erbjuder Beställaren tekniska lösningar i form av möjlighet till filöverföring som effektiviserar rapporteringen. Filspecifikationer erhålls från Tandvårdsgruppen.

Om Leverantören avser att, för del av sin verksamhet, utnyttja annan leverantör för att fullfölja sitt åtagande, ska Region Östergötland meddelas om detta för ställningstagande. En överenskommelse ska finnas om hur dokumentationsplikten ska utföras.

### Receptöverföring

Leverantören ska använda elektronisk receptöverföring till apoteket.

## 5.3 Planerad utveckling

Under den tid avtal till följd av denna regelbok gäller, kommer utveckling av Region Östergötlands IT-stöd att ske. Region Östergötland förbinder sig att ge Leverantören insyn i och till viss del möjlighet att påverka pågående och planerad utveckling. Leverantören ska införa och använda de tjänster som utvecklas och tillkommer i IT-systemet Libretto under avtalsperioden efter anmodan från Region Östergötland.

## 5.4 Regler för användning av Region Östergötlands olika IT-stöd

Region Östergötland har genom avtal med olika IT-leverantörer rätt att upplåta system för externa vårdgivare som har vårdavtal med Region Östergötland. Rätten gäller endast för den verksamhet som bedrivs på Region Östergötlands uppdrag.

### Region Östergötlands ansvar

Region Östergötland ansvarar för att ge Leverantören tillgång till systemen, med undantag för planerade och oplanerade avbrott, samt den utbildning som krävs på samma villkor som för Region Östergötlands egna enheter. Region Östergötland ansvarar för att inneha giltiga licenser för användandet av systemen enligt denna regelbok.

### Skadeståndsansvar

Leverantören ska hålla Region Östergötland skadelöst för det fall anspråk riktas mot Region Östergötland, på grund av felaktigt användande av system, om anspråket har sin grund i Leverantörens nyttjande av systemet i strid mot denna regelbok eller Region Östergötlands riktlinjer.

Region Östergötland ska hålla Leverantören skadelös för det fall anspråk riktar sig mot Leverantören på grund av felaktigt användande av system, under förutsättning att Leverantören har använt systemet enligt detta avtal samt Region Östergötlands riktlinjer.

## 5.5 Kostnader för Leverantören

Kostnader för personligt certifikat samt eventuell hård- och mjukvara kommer att belasta Leverantören.

# *6. Listningsregler*

## 6.1 Valet

Information om möjligheten att välja Folktandvården eller privattandvården ges till vårdnadshavare för blivande 3-åringar samt alla barn och unga som flyttar till Östergötland. Tandvårdsgruppen administrerar valet.

Vårdnadshavare till 3-åringar får en gång per år (i januari) information om det fria valet. I brevet uppmanas vårdnadshavare att ta kontakt med valfri tandläkare.

Nyinflyttade barn och unga får efter att de flyttat in till länet information om möjligheten att välja tandläkare. I brevet som skickas månatligen uppmanas den nyinflyttade eller dennes vårdnadshavare att ta kontakt med valfri tandläkare.

## 6.2 Allmänt om listning

Alla barn och unga mellan 3-19 år som är folkbokförda i Östergötlands län har rätt att lista sig hos valfri tandläkare/klinik. Det finns inget tak för listning.

Tandläkaren/kliniken har via IT-systemet Libretto tillgång till förteckning över vilka barn och unga tandläkaren/kliniken har vårdansvar för samt för vilka individer fullständig vårdrapport ska redovisas under året.

## 6.3 Aktiv listning

Barnen och de unga har möjlighet att byta tandläkare/klinik så ofta som de önskar. Den tandläkare/klinik som tar emot barn/unga registrerar listningen via IT-systemet Libretto.

Den tidigare tandläkaren/kliniken behåller vårdansvaret till dess att barnet/den unga avregistrerats och överförts till den nya tandläkaren/kliniken.

## 6.4 Passiv listning

Om inget val görs listas barnet/den unga på en Folktandvårdsklinik i närområdet. Detta för att säkerställa att barnet/den unga erhåller regelbunden och avgiftsfri tandvård för barn och unga. Aktuell Folktandvårdsklinik informeras av Region Östergötland om att en passiv listning skett. Passiv listning kan endast förekomma för 3-åringar och för nyinflyttade barn och unga till Östergötland.

Folktandvården erhåller löpande information om olistade barn och unga via IT-systemet Libretto.

## 6.5 Avstå listning

Endast individer med skyddade personuppgifter kan avstå från listning.

## 6.6 3-åringar

Vårdnadshavare till 3-åringar får vårdvalsinformation hemskickad och uppmanas att välja tandläkare/klinik. Den tandläkare/klinik som tar emot barn/unga registrerar listningen via IT-systemet Libretto.

## 6.7 Vid inflyttning till Östergötland

Barn och unga som flyttar till Östergötland får fullständig vårdvalsinformation hemskickad och uppmanas att välja tandläkare/klinik. Den tandläkare/klinik som tar emot barn/unga registrerar listningen via IT-systemet Libretto.

## 6.8 Vid utflyttning från Östergötland

För barn och unga som flyttar från Östergötland upphör Region Östergötlands vårdansvar när barnet/den unga folkbokför sig i annat län. Ersättning från Region Östergötland upphör samma månad som avflyttning sker från länet.

## 6.9 Tillfälligt listningstak

Region Östergötland kan efter överenskommelse medge Leverantören ett tillfälligt listningstak av exempelvis medicinska kvalitetsskäl under en begränsad tid. Önskar Leverantören införa sådan begränsning för listning ska ansökan inges till Region Östergötland. Region Östergötland kommer att ha en restriktiv hållning till tillfälligt listningstak.

Om Region Östergötland godkänt ett tillfälligt listningstak för tandläkaren/kliniken måste dock undantag göras för följande kategorier av barn och unga:

- Familjemedlemmar folkbokförda på samma adress kan listas hos samma tandläkare/klinik som någon av familjemedlemmarna redan är listad hos.

## 6.10 Rutin vid övertagande av klinik

Vid överlåtelse av klinik är barnets/den ungas valfrihet väsentlig. Vid överlåtelse av klinik meddelas detta skriftligt till Region Östergötland av både avgående och tillträdande tandläkare. Brev till barnet/den unga utformas i samarbete med Region Östergötland.

## 6.11 Rutin när klinik upphör

Om kliniken upphör ska Region Östergötland meddelas och berörda barn och unga informeras.

Region Östergötland har ett planeringsansvar om tandläkaren/kliniken av något skäl upphör och ingen ny etablerar sig. Om en tandläkare/klinik upphör åligger det Region Östergötland att i varje enskilt fall hantera hur tillhörande barn/unga ska tas om hand.

## 6.12 Oförmåga att fullgöra uppdraget

Vid längre tids oförmåga att fullgöra uppdraget ska Region Östergötland informeras om detta samt vilka åtgärder som vidtagits för att säkerställa åtagandet.

# *7. Auktorisation*

## 7.1 Auktorisationsprocessen

Leverantör som önskar bedriva allmäntandvård för barn och unga i Östergötland och som åtar sig att följa de villkor som stadgas i Regelbok för vårdval inom allmäntandvård för barn och unga, kan ansöka om auktorisation hos Region Östergötland. Ansökan om auktorisation lämnas separat för varje tandläkare/klinik. Region Östergötland lämnar besked inom tre (3) månader från komplett inkommen ansökan huruvida Leverantör som ansökt har blivit godkänd eller inte.

Bedömningen av ansökan görs med utgångspunkt i av Leverantören inlämnat material. Vid behov kan Region Östergötland begära kompletterade upplysningar av Leverantören samt genomföra en gemensam genomgång av ansökan med en representant för Leverantören.

Region Östergötland kommer att auktorisera Leverantörer som kan visa och göra trovärdigt att de har förmåga att löpande fullfölja åtagandet. Region Östergötland kommer att göra en helhetsbedömning med hjälp av referenstagning, intervjuer och information från offentliga register och kreditupplysningar.

## 7.2 Före driftsstart

Region Östergötland äger ensidigt rätt att besluta om ett senare datum för driftsstarten om Region Östergötland i anslutning till verifikationsmöte inför driftsstart eller på annat sätt bedömer att Leverantören saknar förutsättningar att utföra åtagandet i avtalet. Leverantören äger inte rätt till någon form av ersättning till följd av Region Östergötlands beslut att senarelägga driftsstarten.

Region Östergötland kommer att före driftsstart eller under drift att med stickprovskontroller genomföra verifikationsmöte med Leverantör för att bedöma efterlevnaden av dessa krav.

Vid väsentliga brister äger Region Östergötland rätt att säga upp avtalet till förtida upphörande enligt Allmänna villkor punkt 2.45 Förtida upphörande.

## 7.3 Avtal för att bedriva verksamhet

För att en Leverantör ska få bedriva tandvård inom ramen för Region Östergötlands verksamhet ska ett avtal tecknas med Region Östergötland. Om Leverantören bedriver verksamhet vid flera kliniker ska separata avtal tecknas för varje klinik. Avtal ska tecknas utan dröjsmål efter det att Leverantören fått avtal för undertecknande från Region Östergötland.

## 7.4 Ekonomisk stabilitet

Leverantören ska ha ekonomisk stabilitet och ekonomiska förutsättningar att fullgöra uppdraget enligt denna regelbok.

# 7.5 Ansökan om auktorisation

Ansökan skickas till Tandvårdsgruppen, Region Östergötland, 581 91 Linköping

- Ansökningsblankett för Leverantören tillhandahålls via www.regionostergotland.se/tandvard och ska innehålla följande:
    - Leverantörens kontaktuppgifter samt uppgifter om tandläkaren/kliniken.
    - Försäkran att Leverantören i nuläget i tillämpliga delar uppfyller kraven i regelboken och accepterar regelboken i alla dess delar.
    - Leverantören ska skriftligen i ansökan om auktorisation beskriva hur verksamheten ska bedrivas samt med vilka kompetenser, för att uppfylla de av Region Östergötland fastställda kraven i Regelbok för vårdval inom allmäntandvård för barn och unga.

För privat Leverantör gäller även:

- Kopia på det vid ansökan gällande registreringsbevis utfärdat av behörig officiell myndighet (i Sverige Bolagsverket om registreringsskyldighet föreligger).
- ”Begäran om upplysningar vid offentlig upphandling”, Skatteverkets blankett SKV 4820. Blanketten ska vara ifylld av Skatteverket.
- Registerutdrag från Inspektionen för vård och omsorg gällande anmälan enligt 2 kap 1-3 §§ patientsäkerhetslagen.

Ovannämnda intyg får inte vara äldre än tre (3) månader.

För företag under bildande och fysiska personer gäller att företag ska vara bildat vid avtalstecknandet. Företaget ska vid samma tillfälle inneha F-skattsedel och uppvisa registreringsbevis utfärdat av Bolagsverket.

Leverantör som är skyldig att upprätta årsredovisning/bokslut ska redovisa senast fastställd sådan. Leverantör som inte är skyldig att upprätta årsredovisning/årsbokslut ska visa att företaget har en stabil ekonomisk bas genom att tillhandahålla resultaträkning och balansräkning eller på begäran lämna referens till bank eller annan finansiär. Leverantör som har ett nystartat företag eller företag under bildande ska visa att företaget har en stabil ekonomisk bas genom att redovisa aktiekapital/annat, eller på begäran tillhandahålla en finansiell säkerhet (till exempel lämna bankgaranti eller koncerngaranti) samt på begäran kunna redovisa referens till bank eller annan finansiär.

Utländsk vårdgivare ska insända motsvarande dokumentation som intyg på att denna fullgjort i hemlandet föreskrivna registreringar och betalningar.

## 7.6 Uteslutningsgrunder

Sökande kan komma att uteslutas utifrån omständighet/omständigheter enligt nedan:

- Inte accepterar/uppfyller auktorisationskraven i regelboken
- Sökande är i konkurs eller likvidation, är under tvångsförvaltning, är föremål för ackord, genomgår företagsrekonstruktion eller tills vidare har inställt sina betalningar
- Sökanden eller en eller flera företrädare för sökanden är underkastad näringsförbud
- Sökanden eller en eller flera företrädare för sökanden är föremål för ansökan om konkurs, tvångslikvidation, tvångsförvaltning, ackord, företagsrekonstruktion eller annat liknande förfarande
- Sökanden eller en eller flera företrädare för sökanden har varit inblandade i en eller flera tidigare konkurser
- Sökanden eller en eller flera företrädare för sökanden har genom lagakraftvunnen dom dömts för brott avseende yrkesutövningen
- Sökanden eller en eller flera företrädare för sökanden har gjort sig skyldig till allvarligt fel i yrkesutövningen
- Sökanden eller en eller flera företrädare för sökanden har inte fullgjort sina åligganden avseende socialförsäkringsavgifter eller skatt i hemlandet eller i en annan stat inom EES-området
- Sökanden eller en eller flera företrädare för sökanden har visat prov på bristande seriositet i sin yrkes-/affärsverksamhet, eller
- Sökanden har i något väsentligt hänseende har låtit bli att lämna begärda upplysningar eller lämnat felaktiga upplysningar som begärts med stöd av bestämmelserna i Regelbok för vårdval inom allmäntandvård för barn och unga eller i lag om valfrihetssystem.

Med företrädare för sökanden avses såväl legal som faktisk företrädare.

Genom att behörig företrädare undertecknar ansökan intygar sökanden att förhållandena under ovanstående punkter inte föreligger vid ansökningstillfället.

## 7.7 Återkallelse av auktorisation

Auktorisationen kan återkallas om Leverantören i väsentliga delar inte uppfyller auktorisationskraven eller om avtal inte undertecknats inom två (2) månader efter auktorisationsbeslutet och det fördröjda undertecknandet inte beror på Region Östergötland.

Om avtalet upphör att gälla upphör även auktorisationen att gälla.

Privat Leverantör, som gör gällande att Region Östergötland brutit mot en bestämmelse i Lag (2008:962) om valfrihetssystem, får ansöka om rättelse hos allmän förvaltningsdomstol. En sådan ansökan ska ha inkommit inom tre (3) veckor från det att Region Östergötland lämnat underrättelse om beslutet. Ansökan om rättelse ska inges skriftligen till den Förvaltningsrätt, i vars domkrets den upphandlande myndigheten har sin hemvist.

# *8. Avtal*

## Avtalsparter

Dnr:

Beställare

Region Östergötland,
Hälso- och sjukvårdsnämnden
Regionhuset
581 91 Linköping
Org. Nr 232100-0040
Kontaktperson: XXX
E-post: XXX@XX.XX
Tel: XXX

Leverantör

Tandläkare: XXX
XXX
XXX
XXX
Org. Nr XXX
Kontaktperson: XXX
E-post: XXX@XX.XX
Tel: XXX

## Bakgrund och förutsättningar

Inom Region Östergötland drivs regionfinansierad tandvård av auktoriserade leverantörer i offentlig eller privat regi under likvärdiga konkurrensvillkor. Auktorisationen garanterar kvalitet och likvärdiga villkor. Uppdraget ska utföras i enlighet med Regelbok för vårdval inom allmäntandvård för barn och unga samt senare avtalade förändringar av uppdraget.

Vårdval Östergötland innebär att patienten väljer tandläkare/klinik och därigenom styr ersättningen till vald tandläkare/klinik.

## Handlingar

Följande handlingar och avsnitt ur regelboken utgör en integrerad del av detta avtal. Om avtalshandlingarna skulle visa sig vara motsägelsefulla i något avseende gäller de, om inte omständigheterna uppenbarligen föranleder till annat, sinsemellan i den ordning de anges nedan:

- Skriftliga ändringar/förtydliganden till detta avtal
- Detta avtal
- Regelbok inklusive bilagor
- Leverantörens auktorisationsansökan

## Kontaktperson

Vid byte av kontaktperson eller kontaktuppgifter ska detta skriftligen meddelas den andra parten.

# Korrespondens

Korrespondens i anslutning till detta avtal ska sändas till Beställaren med referens till diarienummer.

# Ersättning

Ersättningens storlek regleras i enlighet med kapitel 4 Ersättning i regelboken.

För uppdraget erhåller Leverantören en årlig ersättning för tillhandahållen vård. Denna utbetalas månatligen med en tolftedel av förväntad årsersättning. Ersättning för tillhandahållen vård sker månadsvis i efterskott, grundat på antal listade barn och unga hos tandläkaren, under förutsättning att patienten är listad hos Leverantören samt att Leverantören rapporterat en fullständig vårdrapport innehållande en basundersökning (åtgärdskoderna 101, 111 eller 112) och epidemiologiska variabler.

För ersättning utöver överenskomna, kontinuerliga utbetalningar skickar Leverantören fakturor till Region Östergötland. Fakturor tillställes:

**Region Östergötland**
Tandvårdsgruppen
581 91 Linköping

Faktura insändes endast i ett exemplar, utan kopia.

Fakturan ska innehålla följande uppgifter:

Leverantörens referens samt specifikation av de kostnader som Beställaren ska betala enligt detta avtal.

Faktura som saknar uppgift om innehav av F-skattsedel kommer att återsändas för komplettering, och Leverantören är därvid ensam ansvarig för försenad betalning.

Expeditions-, fakturerings- eller andra avgifter godkänns inte.

Slutfakturering ska ske inom tre månader efter avtalstidens utgång.

### Dröjsmålsränta

Vid dröjsmål med betalning utgår dröjsmålsränta enlig räntelag (1975:635).

### Innehållande av ersättning

Leverantören förbinder sig att i förekommande fall, utan dröjsmål, skriftligen meddela Beställaren om risk för bristande tillgänglighet eller annan bristande uppfyllelse av avtalat uppdrag, samt vilka åtgärder som avses att vidta för att eliminera uppkommen risk och minimera konsekvenserna av detta. Vid bristande uppfyllelse av avtalat uppdrag äger Beställaren rätt att innehålla sådan fast beräknad ersättning som normalt utbetalas med viss periodicitet, intill dess bristen är åtgärdad.

Vid brist som Beställaren bedömer som allvarlig kan Beställaren avkräva Leverantören ekonomisk sanktion oavsett om bristen avhjälps vid senare tillfälle.

## Journalhandlingar vid avtalets upphörande

Punkt 2.44 Hantering av patientjournaler vid avtalets upphörande i kapitel 2 Tandvårdens villkor gäller för detta avtal.

## Avtalstid

Detta avtal träder i kraft efter båda parters undertecknande och gäller tillsvidare, men som längst tills Region Östergötland beslutar att avbryta vårdvalet.

## Underskrift

Avtalet tillhandahålls i digitalt format för elektroniskt undertecknande. Respektive part erhåller varsin digital kopia av avtalet.

| Beställare | Leverantör |
|---|---|
| Region Östergötland | Xxxxxxxxxxxxxx |
| *Se digital signering*<br>Xxxxxxxxxxxxxx<br>Ordförande Hälso- och sjukvårdsnämnden | *Se digital signering*<br>(Behörig företrädare) |
| *Se digital signering*<br>Xxxxxxxxxxxxxx<br>Hälso- och sjukvårdsdirektör | |

# *Bilaga 1 Tandvård för barn och unga från andra länder och för barn och unga som tillfälligt vistas i Sverige*

## 1. Utländska medborgare och utlandssvenskar bosatta i EU/EES-länder eller Schweiz

### *a) Tillfällig vistelse i Sverige*

Med tillfällig vistelse avses semesterresor, kortare tjänsteresor, studier eller liknande.

| Bosatt i | Avgiftsfri tandvård för barn och unga | Ingen subvention – barnet/den unga betalar fullt pris |
|---|---|---|
| EU/EES-länder eller Schweiz/Storbritannien (EEG) 883/2004, (EEG) 1408/71 | **Akut tandvård**<br><br>Krav<br><br>Giltigt EU-kort eller provisoriskt intyg om innehav av EU-kort. (EHIC, UK EHIC eller GHIC)<br><br>För barn och unga bosatta i annat nordiskt land gäller att de ska visa giltigt EU-kort eller provisoriskt intyg om innehav av EU-kort eller id-handling samt uppge sin hemadress.<br><br>Intyg S2 eller E112 från myndigheterna i bosättningslandet berättigar till avgiftsfri tandvård för barn och unga. | **Planerad tandvård**<br><br>**När giltigt EU-kort eller intyg saknas** |

*EU/EES-länder*: Belgien, Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Island, Italien, Kroatien, Lettland, Liechtenstein, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Norge, Polen, Portugal, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Spanien, Sverige, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike. Vidare har Schweiz och Storbritannien avtal med EU. Avtalet innebär att försäkrade i Schweiz och Storbritannien får subventionerad vård i Sverige som om de vore med i EU/EES.

*Utbytesstudent*

Utbytesstudenter följer vanliga regler om vilken tandvård de har rätt till och vilken tandvårdsavgift de ska betala. Vård och avgift beror på i vilket land utbytesstudenten är folkbokförd.

*b) Vistelse i Sverige för arbete – mindre än tolv månader*

| Bosatt i | Avgiftsfri tandvård för barn och unga | Ingen subvention – barnet/den unga betalar fullt pris |
|---|---|---|
| EU/EES-länder eller Schweiz/Storbritannien (EEG) 883/2004, (EEG) 1408/71<br><br>Försäkrad, även familjemedlem till sådan, i Sverige som anställd eller egenföretagare. | **Akut och planerad tandvård**<br><br>Krav<br><br>Arbetsgivarintyg från svensk arbetsgivare eller av Försäkringskassan utfärdat ”Intyg om rätt till vårdförmåner i Sverige för personer bosatta i ett annat EU/EES-land eller Schweiz/Storbritannien”. | **När giltiga intyg saknas** |

*Vissa, från Sverige, studerande och utsända i andra EU/EES-länder*

Försäkringskassan ersätter inte vårdkostnader vid tillfällig vistelse i Sverige för vissa, från Sverige, studerande och utsända i andra EU-länder. Dessa personer är inskrivna i svenska försäkringskassan men de är inte folkbokförda här vilket är avgörande för att få subventionerad vård. Försäkringskassan finansierar studenternas och de utsändas kostnader för vård i de andra EU-länderna. (EU-kort erhålls från Sverige men kan inte användas i Sverige.)

Dåvarande Sveriges kommuner och landsting (numera Sveriges kommuner och regioner) har tillskrivit Socialdepartementet att denna ordning inte är tillfredsställande, då den försvårar möjligheterna för personer från Sverige att flytta inom gemenskapen för att under längre tid än ett år studera och arbeta. Dåvarande Sveriges kommuner och landsting (numera Sveriges kommuner och regioner) rekommenderar tills vidare att dessa personer ska få akut tandvård.

*Gränsarbetare*

En gränsarbetare är en anställd eller egenföretagare som arbetar i en stat och är bosatt i en annan dit arbetaren som regel återvänder dagligen eller åtminstone en gång i veckan. En sådan arbetare har rätt till både akut och planerad tandvård i både bosättnings- och arbetslandet. En gränsarbetare från de nordiska länderna lämnar uppgift om namn och hemadress. Gränsarbetare som är bosatt utanför norden, men inom EU/EES eller Schweiz/Storbritannien och arbetar i Sverige ska visa av Försäkringskassan utfärdat ”Intyg om rätt till vårdförmåner i Sverige för personer bosatta i ett annat EU/EES-land eller Schweiz/Storbritannien” för att få avgiftsfri tandvård för barn och unga. Intyg E106 kan fortfarande finnas men ska fasas ut.

## 2. Bosatta utanför EU/EES-länderna eller Schweiz

### *a) Tillfällig vistelse i Sverige*

Med tillfällig vistelse avses semesterresor, kortare tjänsteresor, studier eller liknande.

| Bosatt i | Avgiftsfri tandvård för barn och unga | Ingen subvention – barnet/den unga betalar fullt pris |
|---|---|---|
| Australien | **Akut tandvård**<br><br>Krav<br><br>Giltigt australiskt pass eller annat giltigt pass försett med tillstånd för innehavaren att vistas under obegränsad tid i Australien. | **Planerad tandvård**<br><br>**När pass inte kan visas** |
| Québec –<br><br>*endast studerande eller arbetande i Sverige eller är utsända till Sverige under kortare tid än ett år* | **Akut och planerad tandvård**<br><br>Krav<br><br>Försäkringsintyg från Québec och intyg om arbetstillstånd eller inskrivningsintyg från läroanstalt i Sverige som omfattas av den svenska lagstiftningen om studiestöd. | **När giltiga intyg inte kan visas** |
| Brittiska kanalöarna | **Akut tandvård**<br><br>Krav<br><br>Giltigt pass från Storbritannien eller annat försäkringsbevis från någon av öarnas officiella myndigheter | **Planerad tandvård**<br><br>**När giltiga intyg inte kan visas** |
| Svensk utsänd medborgare med familj eller missionär, präst eller volontär i utvecklingsland | **Akut tandvård**<br><br>Krav<br><br>Pass och intyg | **Planerad tandvård** |

| Bosatt i | Avgiftsfri tandvård för barn och unga | Ingen subvention – barnet/den unga betalar fullt pris |
|---|---|---|
| Sjukvårdskonvention saknas<br><br>Utländska medborgare | | Akut och planerad tandvård |
| Utlandssvenskar<br><br>*Definition:*<br><br>*Utlandssvenskar är svenska medborgare som har utvandrat från Sverige och som inte längre är folkbokförda i Sverige* | Akut tandvård<br><br>Krav<br><br>Pass | Planerad tandvård |

### 3. Fakturering

Faktura tillsammans med kopia av EU-kort, pass och/eller intyg skickas löpande och senast 31 december innevarande år till Tandvårdsgruppen, Region Östergötland, 581 91 Linköping.

# *Bilaga 2 Utlåtande om mun- och tandhälsa (oral hälsa)*

Placerade barn/unga efter begäran från socialtjänsten

## Utlåtande om mun- och tandhälsa (oral hälsa)

Enligt lag (2017:209) om hälsoundersökning av barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet.

Undersökande enhet

Adress: Postnr: Ort:

Undersökande tandläkare: Telefonnummer:

Patientens namn: Patientens personnummer:

Av undersökande tandläkares beskrivning ska klart framgå patientens aktuella orala hälsa, vårdbehov och tandvårdsituation i övrigt. Utlåtandet är en del i socialtjänstens underlag för en samlad bedömning av barnets hälsa, och utgör underlag för socialtjänstens planering och beslut om placering och vård utanför det egna hemmet.

Samtycke att genomföra undersökningen och få åtkomst till journalhandlingar från annan behandlare eller vårdgivare avseende patienten har inhämtats:

☐ Nej ☐ Ja

Sammanfattande odontologisk bedömning av patientens mun- och tandhälsa:

Sammanfattande odontologisk bedömning av risk för ohälsa i munnen (förhöjd risk/låg risk):

Sammanfattande bedömning av tandvårdsbehovet:

Inom vilken tid behöver patienten erbjudas en tid hos tandvården för behandling? (akutvård/planerad vård inom xx månader?):

Har patienten subjektiva besvär avseende sina tänder?

Tecken på trauma/tidigare trauma/skada (trauma = skada orsakad av yttre omständigheter):

Patientens förmåga till kooperation (samarbete) under besöket:

Finns det tidigare återkommande sena återbud/uteblivande till planerade vårdbesök? Byte av behandlare eller omlistning till annan vårdgivare? Tidigare orosanmälan till Socialtjänsten?

## Fullständig odontologisk bedömning, avsedd för framtida vårdgivare:

Lämpligt revisionsintervall:

Föreligger ett tandvårdsbehov?

☐ Ja

☐ Nej Om inget tandvårdsbehov finns behöver nedanstående uppgifter inte fyllas i!

**Undersökningsfynd** – extraorala och intraorala:

**Undersökning** – Röntgen, typ/datum samt fynd:

**Undersökning** – Bett/bettutveckling/bettfel/behov av visning hos specialisttandläkare i tandreglering:

**Undersökning** – Munhygien/förekomst av plack/gingivit/parodontit:

**Undersökning –** Bedömning rörande behov av sjukdomsbehandling/profylax/kostrådgivning:

**Övrigt:**

Ort, datum: Tandläkarens underskrift

# *Bilaga 3 Anmälan vid oro för att barn far illa enligt 14 kap 1§ Socialtjänstlagen (SoL)*

Region Östergötland

## Anmälan vid oro för att barn far illa enligt 19 kap 1§ Socialtjänstlagen (SoL)

| Anmälningsdatum |
|---|
| Anmälningstid |

Fyll i blanketten så utförligt du kan och skicka den sedan till socialtjänsten i barnets/ungdomens hemkommun.

Kom ihåg:

- När barnet är patient ska anmälan antingen sparas som blankett i Cosmic eller skannas in i barnets komplementjournal med känslighetsspärr 4-1 (känslig information).
- När vårdnadshavare/vuxen är patient ska anmälan diarieföras på den enhet som gjort anmälan.
- Registrera KVÅ-kod GD 008 på aktuell patient. Använd mallen "Oro för att barn far illa (3)" vid all dokumentation i patientjournalen som rör oro för barn, inklusive registrering av KVÅ-kod.

Vid frågor, kontakta Barnskyddsteam Region Östergötland eller handläggare på Socialtjänsten.

### Vilket barn eller ungdom gäller anmälan

| Namn | Personnummer eller ålder |
|---|---|
| Adress | Postadress |
| Telefon | Mobiltelefon |

### Vårdnadshavare

| Namn | Personnummer |
|---|---|
| Adress | Postadress |
| Telefon | Mobiltelefon |

### Vårdnadshavare

| Namn | Personnummer |
|---|---|
| Adress | Postadress |
| Telefon | Mobiltelefon |

### Anmälare

| Namn | Titel |
|---|---|
| Arbetsplats | Adress |

Anmälan vid oro för att barn far illa enligt 19 kap 1§ Socialtjänstlagen (SoL) 010068 - 9

Region Östergötland

| Telefon (även riktnummer) | E-postadress |
|---|---|
| | |

## Vid akut fara för barnet/ungdomen kontaktas socialtjänsten per telefon

| | |
|---|---|
| Akut fara för barnet/ungdomen | ☐ Ja ☐ Nej<br>Om Ja, tid för muntlig anmälan, datum _____, klockan _____ |
| Polisanmälan gjord? | ☐ Ja ☐ Nej |
| Finns det fler barn i familjen? Hur många och i vilken ålder? | ☐ Ja ☐ Nej ☐ Vet ej<br>Om Ja, hur många och vilken ålder? |
| Familjehemsplacerad? | ☐ Ja, sedan _____ ☐ Nej ☐ Vet ej |
| Finns behov av tolk för barnet? | ☐ Ja, språk _____ ☐ Nej |
| Finns behov av tolk för vårdnadshavare? | ☐ Ja, språk _____ ☐ Nej |

| Är vårdnadshavarna informerade om att anmälan görs?<br>☐ Ja ☐ Nej |
|---|
| Om så är fallet, hur mottogs informationen? |

**OBS!** Vid misstanke om brott mot barn, t ex fysisk misshandel, sexuella övergrepp, barnfridsbrott, hedersrelaterat våld och förtryck och/eller könsstympning ska vårdnadshavare **INTE** informeras!! **OBS!**

| Är barnet/den unge informerad om att anmälan görs?<br>☐ Ja ☐ Nej |
|---|
| Om så är fallet, hur mottogs informationen? |

**Beskriv situationen** (använd de punkter du anser lämpliga för anmälan)
Var tydlig med hur uppgifterna kommit till din kännedom: Vad har du själv sett och hört? Vad har du fått berättat för dig (när, var, hur och av vem)?

Region Östergötland

- Anledning till anmälan?
- Anledning till att anmälan görs just nu?

Vid specifik händelse: Ange vad som inträffat, när, var och hur. Hur var barnets/ungdomens reaktion? Har liknande händelser inträffat tidigare?

Finns omständigheter i den sociala miljön kring barnet? (t.ex. våld i nära relation, barnets eget beteende, kriminalitet och/eller annat).

Uteblivna besök (t.ex. hälso- och sjukvård, tandvård). Beskriv tydligt barnets behov samt tänkbara konsekvenser vid fortsatt uteblivande.

- Uppvisar barnet/ungdomen särskilda skador eller symtom (fysiska, psykiska, sociala)?
- Vad är det som gör dig mest orolig för barnet/ungdomen.
- Vad vet du om familjen (gemensam vårdnad, skilda/separerade vårdnadshavare, var och hur bor barnet).
- Utifrån familjens situation, vad fungerar bra? Finns stödresurser?
- Är det något särskilt socialtjänsten bör ta hänsyn till när kontakt tas med barnet/ungdomen eller vårdnadshavaren?

| Plats för din berättelse |
|---|
| |

## Övriga uppgifter

| Vilken relation har du som anmäler till familjen/personen som anmälan gäller? |
|---|
| Hur länge har du känt familjen/personen som anmälan gäller? |
| Känner du till om anmälan till socialtjänsten gjorts tidigare avseende samma familj/person? |

## Anmälan görs till

| Socialtjänsten i kommun samt namn på mottagaren |
|---|
| Ort och datum |
| Underskrift |
| Namnförtydligande |

| Önskar återkoppling |
|---|
| ☐ Ja<br>Notera att det inte är socialtjänstens skyldighet att kontakta anmälaren för att ge återkoppling, utan att ansvaret för kontakt ligger lika mycket på den som gjort anmälan. Om du som gjort en anmälan och önskat återkoppling inte blivit kontaktad inom 1-2 veckor, ring socialtjänsten i barnets/ungdomens hemkommun. |

Dokument nr: 01068
Version: 9

Sida 3 / 3

Giltigt fr o m : 2025-11-06